

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratov: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—

Volitve na čehoslovaškem.

Čehoslovaška je država prave demokracije (ljudovlade). Za njo velja v polnem obsegu, da je narod država in država narod. Na čehoslovaškem si narod sam po svojih zastopnikih daje zakone, narod sam upravlja svoje javne zadeve po ministrih in uradnikih, ki so pod strogo kontrolo ljudskih zastopnikov v narodni skupščini in v senatu. V čehoslovaški republiki demokracija ni beseda brez vsebine, marveč je dejstvenost, nad katero pazljivo čuva oko državnega predsednika Masaryka.

Neobhodno potrebni predpogoj in hkrati najkrepkejša obramba demokracije so volitve. Čehoslovaška ima najmodernejši in najpopolnejši zakon za volitve narodnih poslancev. Poslanci se volijo po splošni, enaki in direktni volilni pravici moških in žensk s tajnim glasovanjem, in sicer na osnovi proporca. Volitve se vršijo brez vsakega pritiska v popolni svobodi. Ta svoboda omogočuje vsakomur, da voli poslanca po prepričanju in vesti, ne da bi se mu bilo treba bati kakšnih posledic. In vprav ta svobodna ljudska volja je najtrdnjši temelj čehoslovaške države.

Prihodnjo nedeljo, 19. maja, bo čehoslovaško ljudstvo zopet imelo priliko, da si nanovo izbere svoje zastopnike v poslansko zbornico in v senat. V nedeljo, 26. maja, pa bodo volitve v deželna in okrajna zastopstva. V tem mesecu se bodo torej na čehoslovaškem obnovile vse zakonodajne, upravne in samoupravne korporacije. Jeseni in v naslednjem letu bodo sledile volitve v občine, ki imajo na čehoslovaškem zelo široko in učinkovito samoupravo.

Velikih sprememb v strankarskem oziru te volitve ne bodo prinesle. Čehoslovaki so politično tako izobraženi in določno opredeljeni, da število tistih, ki nihajo med strankami sem ter tja, ni veliko. Vladni blok tvorijo: češki republikanci (agrarci), češki socialni demokratje, čehoslovaška ljudska stranka in češki narodni socialisti; tem strankam so se izmed Nemcev pridružili socialni demokratje in kmečka zveza (nemški agrarci). Proti vladinemu bloku se bori češka opozicija, ki nastopa v volilnem boju kot spojitve treh strank: narodnih demokratov pod vodstvom dr. Kramářa, narodne zveze pod vodstvom Stribrnega in fašistične skupine, ki ji je ustanovitelj znani Gajda.

Med Slovaki je borbena-opozicijska slovaška katoliška ljudska stranka,

katero vodi bojeviti prelat Hlinka, ki ga diči naslov »oče Slovaške«. Avtonomija Slovaške je tisti cilj, ki od njega Hlinka ne popusti. Da bi se uspešnejše boril za njegovo uresničenje, je sklenil volilno zvezo z avtonomisti med slovaškimi protestanti. S tem je odloženo uresničenje želje, ki napolnjuje vse zavodne čehoslovaške katoličane, da bi se namreč čehoslovaška ljudska stranka, ki jo vodi monsignor Šramek, združila s slovaško katoliško ljudsko stranko.

Med Nemci na čehoslovaškem je o priliki volitev zavlada večja zmeda. Poleg starih strank: socialno-demokratske, kmečke zveze in krščansko-socialne ljudske stranke je zadnji čas bila ustanovljena »Sudetsko-nemška domovinska fronta«, ki ji načeljuje Konrad Henlein. Ko je bila narodno-socialistična stranka med čehoslovaškimi Nemci razpuščena, je nastopila omenjena »Domovinska fronta« kot njena dedinja. V nemškem taboru je torej pričakovati precejšnje pregrupacije volilcev, ki jih strastna nemško-nacionalna agitacija tira iz vladnega bloka v opozicijsko fronto.

V NAŠI DRŽAVI.

Še enkrat o izidu volitev v Dravski banovini. Ljubljana, 7. maja d. Banska uprava Dravske banovine objavlja naslednje službeno poročilo o izidu volitev v Dravski banovini:

število volilnih uprav. 308.472
število oddanih glasov 151.846 (47.67%)
Dobile so glasov:
lista g. Bogolj. Jevtiča 125.178 (82.43%)
lista g. dr. Vl. Mačka 22.510 (14.82%)
lista g. Dimit. Ljotiča 2.513 (1.65%)
lista g. Maksimoviča 44 (0.03%)
število nevelj. glasov 1.601 (1.07%)

Za poslance. »Glas Naroda« piše v svoji številki od 10. maja o tem naslednje: »Ogromna večina prejšnjih poslancev z redkimi častnimi izjemami se po volitvah ni več veliko brigala za stike s svojimi volilci. Le bolj po redko so se prikazali v svoj volilni okraj in sklicali kakšno »konferenco« maloštevilnih zaupnikov, in še to pod pritiskom drugih gibanj, kakor je bilo pri nas gibanje bojevnikov. Baš tej okolnosti in pa popolni sterilnosti prejšnje politike JNS so pripisati ono apatijo, ki se je vedno bolj pojavljala med našim ljudstvom. V bodoče se ne bo smelo več dogajati, da li izvoljeni poslanci samo vlekli dnevnice, kimali k zakonskim načrtom katere predlaga vlada skupščini, odobritev, in intervenirali za enega ali drugega izmed svojih volilcev pri kakšnem ministrstvu ali drugem uradu, temveč morajo predlagane zakonske načrte tudi temeljito proučevati in zahtevati v primeru pomanjkljivosti tudi njih zboljšanje. Pa ne samo to! Po potrebi morajo tudi poslanci sami dajati vladi inicijativo za sestavljanje raznih zakonskih načrtov in iz-

dajanje zakonov.« — Predvsem pričakuje ljudstvo učinkovitih korakov in ukrepov za olajšanje neznosne gospodarske krize.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Balkanska zveza je začela zborovati v Bukarešti 9. maja. Posvetovanj so se udeležili poleg zastopnikov Romunije pod vodstvom zunanlega ministra Titulesca še naša jugoslovanska delegacija z ministrskim predsednikom in zunanjim ministrom Jevtičem na čelu. Jevtiča je zastopal doma v Beogradu v njegovi odsotnosti vojni minister general Zivkovič. Nadalje sta bila v Bukarešti grški in turški zunanji ministri.

Zaključek zasedanja Balkanske zveze. Zasedanje Balkanske zveze v Bukarešti je bilo zaključeno v nedeljo 12. maja. V središču razprav je bila sklenitev podunavske pogodbe ter vprašanje oborožitve Avstrije, Madžarske in Bolgarije. Zunanji ministri držav Balkanske zveze so zavzeli stališče, da je povečanje oborožitve teh držav, ki se na tihem že delj časa več ali manj pripravljajo, nedopustno, ker je v nasprotju z določbami mirovnih pogodb in ker bi to dalo samo nove pobude revizionistični propagandi, kar bi moglo izzvati še večjo zmedo in še bolj napet položaj. Morebitno oborožitev bi Balkanska zveza mogla odobriti samo tedaj, če bi prizadete države podale resnična jamstva in se odrekle vsaki izpremembi glede obsega držav. Vsako razpravo o taki spremembi mirovnih pogodb Balkanska zveza že v naprej odklanja. Sklenjeno je bilo, da bo Balkanska zveza sporočila to svoje stališče velesilam in jim obenem predložila točne in zanesljive podatke o skrivnem oboroževanju Avstrije, Madžarske in Bolgarije. Za enkrat odklanja Balkanska zveza neposredna pogajanja s temi državami. V zvezi s tem je bilo

Za čiščenje kroi
 uporabljajte znani
PLANINKA - čaj
BAHOVEC.
 Lekarna
Mr. Bahovec, Ljubljana
 Pristen je le v plombiranih paketih
 Reg. br. 76 od 5. II. 1932.

govora tudi o povratku Habsburžanov na prestol Avstrije. Balkanska zveza je v tem pogledu v celoti osvojila stališče Male antante, ki slej ko prej odločno odklanja obnovo habsburške monarhije. Končno so v nizu vprašanj, ki so na dnevnem redu, obravnavali tudi vprašanje zblizanja držav Balkanske zveze z Italijo. V zvezi s tem je bilo govora tudi o sredozemski varnostni pogodbi, pri čemer so z zadovoljstvom ugotovili, da so se v zadnjem času v znatni meri izboljšali odnošaji med Francijo in Italijo na eni ter Italijo in Jugoslavijo na drugi strani. Popolna skupnost držav Balkanske zveze je prišla do izraza tudi v ponovnem sklepu, da bo Balkanska zveza v vseh mednarodnih vprašanjih kar najtesneje sodelovala z Mal antanto, ker vidi samo v takem sodelovanju najzanesljivejše jamstvo za red in mir v tem delu Evrope.

Avstrijski kancelar dr. Schuschnigg se je mudil na oddihu v Italiji in se je sestel ob tej priliki 9. maja v Florenci z italijanskim državnim tajnikom za zunanje zadeve Suvichem. Listi so namigavali, da je šlo pri tem sestanku za pogajanja o sodelovanju Italije in Avstrije s podporo Francije proti Nemčiji. Po drugih vesteh je bil namenjen sestanek v Florenci pogajanjem o zopetni vpostavitvi Habsburžanov v Avstriji. Italijanski politični krogi trdijo, da se je monarhistični pokret v Avstriji tako razvil, da bi ga bilo nemogoče zatreti brez hujših posledic.

Belgija bo priznala sovjetsko Rusijo. Belgijska vlada je napovedala v parlamentu, da bo vzpostavila zopet diplomatske zveze z Rusijo in ima zunanji minister že vsa tozadevna navodila.

Nova vlada na Španskem. Zadnjič smo poročali, da je podala ostavko Lerouxova vlada. Nova vlada je bila sestavljena 6. maja zopet pod predsedstvom radikalnega Lerouxa. V tej vladi imajo radikali: ministrsko predsedstvo, zunanjega in notrajnega ministra. Katoliška ljudska stranka pod vodstvom mladega Gila Roblesa je zastopana v vladi s petimi ministri. Gil Robles kot šef stranke je prevzel vojno ministrstvo. Katoličani še imajo pravnega ministra, delavsko ministrstvo, prometno in trgovinsko. V vladi so še tudi agrarci, ki imajo podoben program kakor katoliška stranka in imajo dva ministra. Od nestrancarjev je v vladi kot strokovnjak finančni minister Chaparieta, ki je monarhist in je bil minister že pod pregnanim kraljem Alfonzom XIII. Naučni minister je liberalni demokrat. V obnovljeni Lerouxovi vladi imajo desničarji večino, ker je v njihovih rokah osem ministrstev.

Zarota proti diktatorju Turčije. Oblasti so odkrile v Brusli in Daliji zaroto, ki bi naj bila organizirala revolucijo in državni prevrat. Zarota je bila naperjena proti diktatorju Turčije Kemal Ataturku. Zaprli so 70 oseb. Vodja zarotniškega gibanja je bil 70letni Saidi, ki je začel rovariti proti mladi Turčiji in njenim voditeljem radi tega, ker so ti skoraj docela izločili turško veroizpoved iz javnega življenja.

Italija — Abesinija. Italija mobilizira naprej in pripravlja bojne sile proti Abesiniji. Pripravljenih na napad je v vzhodno-italijanski-afriški koloniji 284 tisoč mož vojaštva, fašistične milice in delavcev iz Julijske krajine. Z najnovjšimi odredbami za mobilizacijo je naraslo število za boj proti Abesincem pripravljenih mož na nad 1 milijon in sicer 710.000 mož redne vojske in 383 tisoč miličnikov. — Doslej je bilo pripeljanih v Abesinijo preko egiptovskega in angleškega Sudana 60.000 ton orožja in raznega drugega vojnega materiala. Razven tega je bilo vtihotapljen nad 1 milijon ton streliva ter orožja, ki je nemškega, švedskega, belgij-

skega in španskega izvora. Italija namerava ugovarjati in nastopiti pri Društvu narodov proti vsem onim državam, ki dobavijo Abesincem orožje in strelivo. Abesinski cesar je izjavil, da bo odredil splošno mobilizacijo ter pozval pod orožje vse sposobne moške.

Proti komunizmu. Zelo živahno se giblje protikomunistična organizacija »Silakk« (skrajšano iz francoskih besed: »Središče mednarodne dejavne borbe zoper komunizem«) v Belgiji. Ustanovitelj in voditelj te organizacije je Josip Dujé, bivši belgijski konzul v Rostovu na Donu, ki je bil v Rusiji do leta 1926. Organizacija izdaja knjige, letake, prireja razstave ter predavanja v mestih in delavskih krajih. K predavanjem so večkrat povabljeni komunisti, ki so pri debati poraženi in sami morajo priznati, da predstavitelji »Silakka« delujejo brez dejstva, povzetimi iz sovjetskih uradnih virov. Od 1. 1932 izdaja »Silakk« 18-krat na leto sešitke »Antikomunistične dokumentacije« v francoskem, španskem, holandskem jeziku itd.

PO SVETU KATOLIŠKEM

Židje v Palestino. Odkar v nekaterih državah, osobito v Nemčiji, ne gledajo židov s prijaznim očesom, si iščejo židje novo domovino, kjer bi jim sreča bila milejša. Zionistični (narodnostni) pokret med židovskim narodom hoče tok židovskega naseljevanja uravnati v Palestino, ki naj bi zopet postala židovska narodna država. In res raste židovsko priseljevanje v Palestino od meseca do meseca. Sedaj je židov v sv. deželah že preko 350.000, Arabcev pa 900 tisoč. Rastoče priseljevanje napolnjuje Arabce s skrbjo za bodočnost, in to tem bolj, ker židje napovedujejo, da bodo čez nekaj let imeli v Palestini absolutno večino. V načrtu imajo 50.000 novih priseljencev vsako leto. To povzroča med starejšimi Arabci brigo, med arabsko mladino pa gnev. Ne omejuje se pri tem mladina samo na prekipavanje čuvstva in demonstracijske nastope, prešla je že tudi v akcijo. Mladeniči hodijo od kraja do kraja z geslom: »Bojkotirajmo židovsko blago! Pripravljajmo štrajke na škodo židov! Ne prodajajte arabske zemlje židovskim priseljencem! Zahtevajmo od angleške oblasti, da prepove nadaljnje naseljevanje!« Arabci so tudi radi tega nevoljni na Anglež, ker jim nočejo zgraditi železnice, ki bi se z njo mogli peljati iz Palestine direktno na grob Mohameda v Arabiji. Bojijo se namreč Angleži in menda še bolj židje, da bi ta islamska (mohamedanska) železnica vozila ne samo palestinske Arabce na Mohamedov grob, marveč od tamkaj arabsko narodnostno idejo v Palestino.

Novomašnik, star 71 let. Tak primer je izjemen, ki se redko zgodi. Če pa se zgodi, je dokaz velike božje milosti. Zgodil se je zdaj v državi Indiani (v Zedinjenih državah Severne Amerike),

kjer je te dni bil za duhovnika posvečen profesor Staunton. Stari novomašnik je rojen v protestantovski cerkvi. Leta 1890 je napravil na vseučilišču izpit kot inženir ter najprej poučeval matematiko na neki šoli v New-Jorku. Koncem preteklega stoletja ga je vlada poslala kot šolskega nadzornika na Filipinske otoke, ki so takrat prešli v ameriško last. Ker ga je srce vlekel v duhovniško službo, je študiral protestantovsko bogoslovje ter po končanih študijah dobil mesto protestantovskega pridigarja. Ob študiju krščanskega verstva je spoznal resničnost, in sicer izključno resničnost katolicizma. Nasledek tega spoznanja je bil njegov pristop v katoliško cerkev, ki se je zgodil leta 1930. Istega leta mu je umrla žena. Po njeni smrti se je odločil, da gre v bogoslovje. Očesna bolezen ga je precej ovirala pri študiju katoliškega bogoslovja. Vendar je premagal vse ovire in težave. In sedaj se mu je izpolnila najsrčnejša želja: kot 71letni novomašnik je stopil pred oltar Gospodov.

Puščava. Predstojništvo božjepotne cerkve sv. Marija v Puščavi sporoča pobožnim romarjem, da se bodo vršili letos v Puščavi romarski shodi v sledečem redu: Prvi romarski shod bo na četrto nedeljo po Veliki noči dne 19. maja, drugi na god sv. Ane dne 26. julija, tretji v nedeljo po sv. Ani dne 28. julija, četrta na praznik Vnebovzvetja Device Marije dne 15. avgusta, peti, največji, v nedeljo po prazniku Vnebovzvetja Device Marije dne 18. avgusta in šesti na praznik Rojstva Device Marije dne 8. septembra. Sporočamo romarjem, da bo pri vsakem romarskem shodu več sv. maš in vedno priložnost, da opravijo sv. spoved. Pričetek spovedi bo že prejšnji dan in spovedovalo se bo na dan shoda od ranih jutranjih ur do opoldan in še čez, če bo treba. Pridite vsi, ki ste potrebni duševne tolažbe, k svoji nebeški Materi po tolažbo, ker pri svetu jo iščete zamanj. — Sporočamo tudi vsem častilcem Marijinim, da se bodo letos Marijino svetišče v Puščavi temeljito osnažilo in prenovilo. Prenovili se bodo štirje

stranski oltarji, ki so znameniti po svoji izdelavi in starosti, pa so v popolnem razpadu. G. Zoratti Alojz, kipar in pozlatar iz Maribora, je že pričel z delom. Prebeliti bi bilo treba notranjost in zunanost cerkve. Stroški za to delo bodo ogromni. Ker farani, ki so po večini revni, teh stroškov ne bodo zmogli, se obrača predstojništvo cerkve na častilce Matere božje, da bi prispevali in darovali za potrebno oplešavo hiše božje. V Pušcavo vsak rad pohiti bodisi na romanje, bodisi na izlet, pa naj bo leto ali zima. Spomnite se, romarji in izletniki, One, ki kraljuje v Puščavi — Matere božje — in prispevajte za ohranitev Njegov asvetišča!

Slučaj Mortara po 80 letih.

Vatikanski list »Osservatore Romano« je objavil zadnje dni odprto pismo kanonika lateranske bazilike Pija Mortara na svoje nekdanje judovske tovariše. V pismu jih papežev prelat poziva, naj stopijo v katoliško Cerkev, kakor je to sam storil. Omenjeni poziv oživlja zopet spomine na slučaj Mortara, ki je vzbujal nekoč toliko pozornosti po celem svetu.

Leta 1855 se je rodil bogatemu židovskemu trgovcu Mortara v italijanskem mestu Bologna otrok. Ko je bil star sinko tri leta, je nekega večera naenkrat nevarno zbolel v odsotnosti njegovih staršev. Poleg bolnika je čula katoliška dekla, ki je bila prepričana, da bo fantek umrl in mu je podelila zakrament sv. krsta v sili. Dečko je ozdravil in dekli je narekovala vest, da je zaupala slučaj spovedniku. Spovednik je javil višji cerkveni oblasti, da se nahaja krščanec v judovskih rokah. Bologna je spadala tedaj k papeževi državi. Cerkevna oblast je bila obnem tudi svetna. Guverner je bil kardinal in ta je odredil, da morajo fantka prenesti iz židovske hiše v katoliško vzgajališče. Si lahko predstavljamo, kako so bili otrokovi starši na-

enkrat presenečeni. Ugovorom staršev so se priključili vsi židje v Bologni. Kardinal je zašel v največje neprilike, zadeva se je bila razširila preko mej cerkvene države. Poklical je na pomoč papeža. Sveti oče Pij IX. bi bil mogoče skrajša za kompromis, a se je bilo med tem polastilo slučaja liberalno časopisje z vso ljutostjo. Papež Pij IX. je ukazal, naj odvzamejo staršem otroka in malega Mortara so prinesli v Rim, kjer je bil predan krščanskim vzgojiteljem.

Do leta 1870, dokler je trajal boj za papežev državo, je bil slučaj Mortara neizčrpan propagandni material za liberalizem. Naenkrat pa se je zadeva preokrenila povsem nepričakovano.

Dne 20. septembra 1870 so naznanili Italijani v osvobojenem Rimu 15letnemu Martari, da je popolnoma prost. Njegov oče je že bil mrtev. Prišla je njegova mati, da bi ga odvedla, a je zadela na odločen odpor. Pij Mortara, kakor mu je bilo ime in se je pisal, se je zoperstavil, da bi zapustil zavod v Rimu in je izjavil, da hoče ostati katoličan ter postati duhovnik.

Radi te izjave mu je odkazal papež Pij IX. bivališče v Vatikanu. In Pij Mortara je tudi res postal duhovnik in pozneje celo prelat v Lateranu. Te dni je dočakal nekdanji judovski dečko 80. rojstni dan.

*

Franc Modrinjak, provizor v Artičah, za kaplana v Pišecah (1. maja 1935). — Prestavljeni so bili gg. kaplani: Adolf Adamič od Sv. Martina v Rožni dolini na Dobrno; Janez Petan od Sv. Antona v Slov. goricah št. Sv. Lovrencu na Pohorju, in Franc Šmon iz Nove cerkve na Remšnik z delokrogom v Ribnici na Pohorju (vsi 1. maja 1935). — Odpovedali so se župniji: Anton Esenko na župnijo Št. Janž pri Dravogradu (s 1. aprilom 1935); Jožef Presnik na župnijo Prevorje in Franc Štiglic na župnijo Šmartno ob Dreti (s 1. maj 1935). — Bolezenski doпуст je dovoljen g. A. Bratkoviču, kaplanu pri Sv. Marku niže Ptuja (s 1. majem 1935). — Začasno nezasedeno ostane kaplansko mesto v Veliki Nedelji, Sv. Antonu v Slov. gor. in Sv. Martinu v Rožni dolini.

70letnica vpokojenega g. župnika. V Bukovžlaku pri Teharjih je obhajal 13. maja 70letnico vpokojeni g. župnik Jožef Sigl. Jubilant se je rodil 13. maja 1865 v Rogaški Slatini, sv. mašo je pel pri Sv. Križu pri Rogaški Slatini 27. julija 1890. Kaplanoval je pri Sv. Janžu na Dravskem polju, v Kamnici, v Št. Petru pri Mariboru in v Vitanju. 19 let

je bil župnik v Trbonjah nad Muto, odkoder se je preselil leta 1922 v Dramlje. Leta 1932 je stopil v pokoj in se nastanil pri Teharjih. Dobremu g. Jožetu častita k 70letnici »Slovenski gospodar« z željo: Ohrani ga ljubi Bog v zdravju še do nadaljnjih jubilejev!

Nesreče.

Smrtna nesreča kolesarja. V Mariboru proti Kamnici se je pejal na navadnem kolesu g. Josip Švajger, bivši policijski uradnik in kavarnar. Na hribu, ki se imenuje Montebello, mu je odrekla zavora, že bolj prileten gospod je zgubil pri naglem teku kolesa duhaprisotnost, zadel ob železno obcestno ograjo, se prevrnil in obležal nezavesten. Poklicani mariborski rešilni oddelek je oddal težko poškodovanega v bolnico, kjer je podlegel poškodb. G. Švajger je bil eden prvih slovenskih uradnikov, ki je prišel s prvim magistratnim komisarjem g. Pfeiferjem po prevratu v Maribor. Bil je obče znan in je rad povedal kaj iz časov, ko je bil osebni tajnik pod rajno Avstrijo znane kranjskega deželnega glavarja barona Hajna. Zapušča ženo z nekaj še nepreskrbljenimi otroki. Rajnemu, ki je bil doma iz Oplotnice pri Slov. Konjicah, svetila večna luč!

Hudo je ponesrečil s kolesom v Mariboru v Smetanovi ulici stavbenik g. Ivan Spes z Betnavske ceste. Ponesrečen se zdravi v mariborski bolnici.

Domačija je pogorela v Zg. Ložnici pri Mariboru posestniku Francu Podkrižniku. Radi vetrovnosti je preskočil ogenj še na stanovanjsko poslopje in je pogorela cela domačija. Škode je za 57.000 Din.

Avtomobilska nesreča pri Marenbergu je zahtevala 15 ranjenik. Na tovornem avtomobilu g. Rutarja iz Marenberga je bila skupina ljudi, ki se je peljala z Radla v Marenberg. Navzdol je odpovedala zavora in se je avto trikrat prevrnil. Težko poškodovana sta bila in prepeljana v bolnico v Slovenjgradec Franc Koch, posestnik z Radla, in Emil Knez iz Marenberga.

Več poslopij pogorelo. V Cirkovcah pri Pragerskem je upepelil ogenj dne 7. maja zjutraj ob pol petih stanovanjsko in gospodarsko poslopje Martina Paja. Radi močnega vetra so preskočili plameni še na domačijo soseda in posestnika Franca Jevšarja. Poslopja so bila krita s slamo in radi tega je imel ogenj lahko nalogo. — V Stopercih je pogorelo gospodarsko poslopje posestnice Terezije Ozvald. Škoda pri vseh treh pogorelih znaša 50.000 Din.

Osebne vesti.

Duhovniške vesti. Postavljeni so bili gg.: Jožef Varga, kaplan pri Sv. Juriju v Prekmurju, za provizorja istotam (20. febr. 1935); Alojz Peitler, kaplan na Muti, za provizorja istotam in za soprovizorja pri Sv. Jerneju nad Muto (27. marca 1935); Ivan Mak, župnik pri Sv. Petru na Kronske gori, za soprovizorja v Št. Janžu pri Dravogradu (1. 4. 1935); Franc Glavnik, kaplan v Št. Vidu na Planini, za provizorja istotam (12. aprila 1935); Franc Urleb, župnik na Dobrni, za soprovizorja pri Sv. Joštu na Kozjaku (1. maja 1935); Franc Glavnik, provizor pri Št. Vidu na Planini, za provizorja in Prevorju in Jožef Presnik, resign. župnik na Prevorju, za provizorja pri Št. Vidu na Planini (1. maja 1935). — Nastavljena sta bila gg.: Jurij Guzej, kaplan na dopustu in hišni duhovnik v bolnici v Slovenjgradcu, za kaplana pri Sv. Juriju pod Taborom, in

Kar dva požara v enem kraju. Pri Račah v Braunšvajgu je pogorelo posestniku Antonu Videršek 10.000 Din vredno gospodarsko poslopje. V noči od 7. na 8. maj je uničil požar posestniku Rudolfu Lovrecu šupo s škodnjem in ostrešje na hiši. Škoda blizu 30.000 Din.

Levo nogo si je zlomila pri padcu z voza trgovka in gostilničarka Josipina Fazarinc iz Trnovelj pri Celju.

Podlegel notrajnim poškodbam. Janez Kovačič, po domače Ivančev, posestnik z Brunka pri Radečah, in njegov brat sta sadila na skupni njivi na Dobravi krompir. Franc je pognal med delom vola, ki sta bila vprežena v voz, in Janez je padel pod voz tako, da mu je šel preko trebuha. Ponesrečeni je še sam vstal in se zdravil nekaj časa doma. Ker pa le ni bilo boljše, se je napotil k zdravniku, kateri ga je odpotil takoj v bolnico v Brežice, kjer so ugotovili hude notrajne poškodbe, katerim je Janez podlegel kljub prizadevanju zdravnikov.

Španski vojni minister in vodja katoliške stranke Gil Robles.

Poljska letalca stotnika Hynek (na levi) in Burzynski (na desni) pripravljata polet v izredne višine in hočeta doseči 20.000 m.

Zlato poroko sta obhajala v št. Vidu pri Grobelnem 78letni obrtnik in posestnik Franc Gajšek in njegova 73letna žena Uršula.

Ogenj. V Vodichah nad Ljubljano je uničil od zlobne roke podtaknjen požar posestniku Feliks Tavčarju dva škednja, drvarnico, šupo za vozove in več strojev.

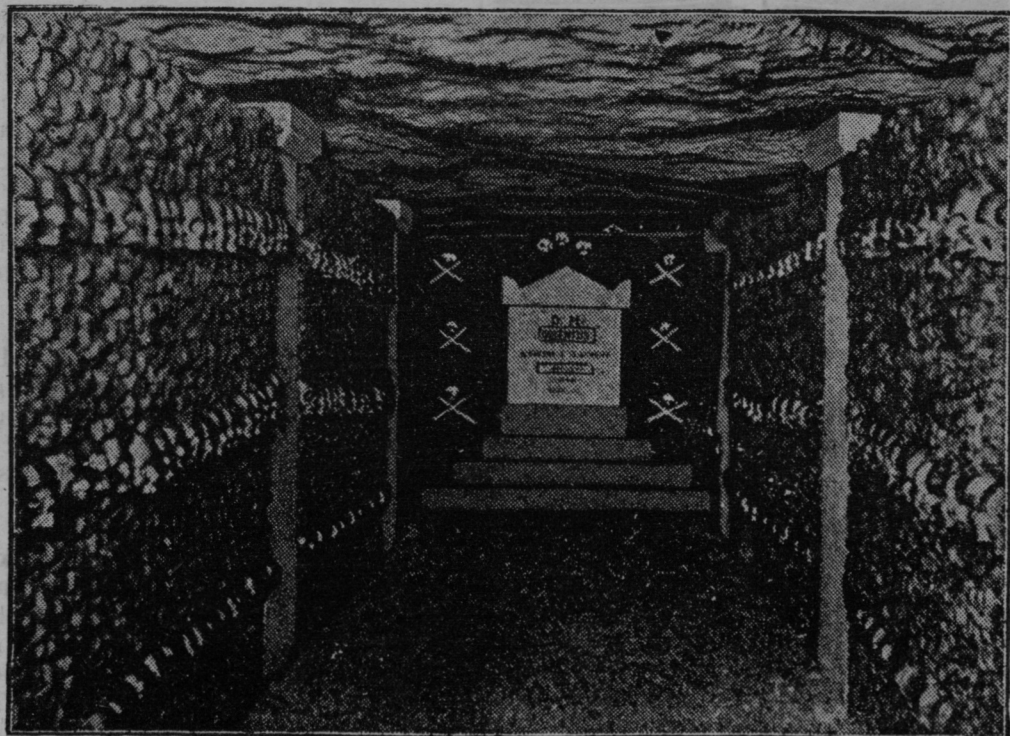
Smrtna nesreča motociklista. Blizu Žirovnice na Kranjskem je smrtno ponesrečil z motornim kolesom 24letni mizar Ivan Resman iz Zgoš pri Begunjah. Treščil je kot neizurjen vozač na tla in obležal mrtev.

Smrtno je povozil vlak ne daleč od postaje Metlika na Kranjskem 20mesečno Julijano Cajnar iz Križevske vasi. Otrok je zašel izpred domače hiše na železniško progo, kjer se je igral in ga je zalotil vlak.

Dva požara na Kranjskem. Dne 8. t. m. dopoldne je pogorela do tal v Osilnici lesena hiša čevljarju Jožefu Osvaldu. Radi vetra je bila v nevarnosti cela vas. Gasilcem gre za sluga, da so omejili ogenj. — V Kresnicah je čisto upepelil ogenj dne 8. maja ob treh v jutro s slamo krito in na samoti stoječo hišo Jerneju Štrublju, po domače Rometovemu. Zgorel je tudi ves živež,

Dne 1. maja so stavkali v španskem mestu Barcelona natakari, katere je hitro nadomestilo vojaštvo.

50 m globoko pod Parizom so katakomi, v katerih bi imelo prostora 600 tisoč oseb.

oprema, obleka in so si domači rešili v zadnjem trenutku iz goreče hiše le golo življenje.

Zopet planinska nesreča na Turncu. Predzadnjo nedeljo 5. maja je smrtno ponesrečil na Turncu pri Šmarni gori na Kranjskem mladi Mirko Dovič. Dne 12. maja v nedeljo se je pripetila slična nesreča na isti gori pri plezanju. Skupina ljubljanskih planincev je v nedeljo popoldne plezala na Turncu. Sredi na poti je naenkrat omahnil 20letni jurist Svetožar Likar, doma iz Celja. Mladi hribolazec se je kotatil po robovih skal in priletel ob vznožje, kjer ga je prestregla druga skupina hribolazcev ter ga ujela v roke in preprečila smrt. Likar si je dvakrat zlomil roko, levo ključnico in dobil tudi hude notrajne poškodbe. Težko ponesrečenega so prepeljali v ljubljansko bolnico.

Razne novice.

Prevoz kosti radgonskih junakov. Dne 7. maja so bili prepeljani iz avstrijske Radgone preko murskega mosta v Gornjo Radgono na dveh mrtvaških vozih zemeljski ostanki ustreljenih junakov upora maja leta 1919 in kosti naših vojakov, padlih v bojih za posest Radgone leta 1919. Uporniki avstrijskega polka št. 97, ki je imel svoj kader v Radgoni, so bili v Radgoni ustreljeni kot jugoslovanski narodnjaki 27. in 29. maja leta 1918. Vseh žrtev je bilo prvotno osem, a dve sta že bili prepeljani in sicer ena leta 1924 in druga l. 1929. Na pokopališču v Obrajni (Halbenrain) v Avstriji so bili tokrat iskopani in prepeljani v Gornjo Radgono zemski ostanki vojakov, ki so padli v osvobodilnih bojih 4. in 9. februarja leta 1919 v okolici Radgone. Ti junaki so: Jožef Haložan, pristojen v Maribor, padel 4. februarja; neznan vojak, ki je padel 4. februarja; Ivan Masten iz Središča, padel 5. februarja; Martin Kojc od Sv. Lenarta v Slov. g. Svečani pogreb se bo vršil pozneje.

118letna kraljica.

V indijskem mestu Herat je umrla 118letna kraljica, ki je bila najstarejša vladarica na svetu. Gre za vdovo nekdanjega emirja ali vladarja Afganistana v osrednji Aziji, Mohameda Khana, ki je vladal Afganistan v letih 1767 do 1868. Leta 1869 ga je napodila s prestola revolucija in se je nastanil v Indiji. Pred kratkem umrla kraljica je bila prababica sedanjega afganistanskega emirja.

Izredna najdba.

Priprosta delavka v Budimpešti je kupila pri starinarju zglavnik, na katerem pa ni mogla spati, ker jo je tiščal trd predmet, ki je tiščal nekje med perjem. Razparala je

Januš Golec:

Propast in dvig.

Ljudska povest.

Orožnikom se sicer naravnost ni nastavljal, hodil pa je nemoteno okrog. V stalnih stikih je bil z Majdakom. Ta mu je poročal, kako je z Veroniko in ali je že grobokop njegove življenske sreče Pasarič pod ključem.

Zvedel je, da so Veroniko spustili kmalu. Vrnila se je mimo Stenjevca k osamljeni materi v Kraljevec. Siloviti udarec usode jo je potrl, da je prepadena in jedva senca nekdanje ljubke Veronike. Doma sploh ne gre iz hiše in nikdo ne zna, kaj da pravzaprav začinja.

Majdak ni mogel dobiti z njo nobenih stikov. Zatrjeval je Vinku, da je blaga ter nežna ženska duša preveč udarjena, da bi pri njej zalegla kaka tolažba izpod Vinkovega peresa. Veronika bo prosta, ko bodo zagrabili Pasariča ter ga obesili. Po smrti tolovajskega glavarja bo pa tudi za tolikanj bičano Veroni-

Nevarnost v žepnem robcu

V žepnem robcu se skriva nevarnost, ki se je ne sme prezreti. Kajti ravno v žepnem robcu se nabira največ kali in bakterij, ki postanejo lahko vedno nevarne, ako se jih ne uniči pri pranju. Zato pozor: samo zares higijenično oprani žepni robci niso nevarni. Šele v vreli raztopini Schichtovega Radiona, ko prehaja na milijone kisikovih mehurčkov s čistilno peno mila vred skozi perilo, se uničijo vse kali.

* Kar je dobro za žepne robce, velja seveda še v večji meri tudi za vse drugo perilo v gospodinjstvu in družini.

Domači
izdelek

SCHICHTOV

RADION

pere vse higijenično čisto

R.J. 5-35

100letnico cerkve na Slovenski Kalvariji pri Mariboru so obhajali s pridigo in slovesno službo božjo dne 12. maja, v nedeljo. Cerkev so začeli graditi leta 1832 na prostoru, kjer je stal križ

iz leta 1664. Pod goro je stala nekdanja cerkev sv. Kunigunde, ki je pa razpadla in so prenesli iz starega svetišča v novo cerkvico nekaj starih slik.

Spominsko plčščo so odkrili rajne-

19

kino srce najtrdnjša opora zavest, da tudi od nje ne peklensko zlobnega moža v največjo nesrečo pahnjeni Vinko ni pozabil na njo.

Treba je bilo počakati, potrpeti, kako se bodo razmere razvijale. Po tolikernih najhujših preizkušnjah bo došlo sigurno plačilo!

Takole in podobno so se glasili Johanovi nasveti. Vinko sam je moral priznati, da še ne sme kar pasti skozi duri Veronikinega srca. Sklenil je, da se ne bo vsiljeval in prepustil času ter slučaju, da ju zopet združita.

Lapuh se je tudi pogostoma sestajal s tobakarji. Takoj jih je pridobil za odločno pomoč kmetom, če bi se še drznili razkuževalci enkrat s svojimi brezsrčnimi nastopi. Treba jih je bilo samo pozvati in trdno se bodo postavili s kmetom ramo ob rami, da branijo ter čuvajo njegove lastninske pravice. Vinko je bil pač previden in radi tega si je zasigural še sigurnejšo obrambo napram nasilnostim gosposke, nego so bili kmetje.

Prešneto bridko so se varali kmetje ter Vinko s svojimi tobakarji vred, če so mislili, da so dušo razkuževalcev Hansla trajno oplašili s križanjem!

mu triglavskemu župniku in slovitemu slovenskemu skladatelju g. Jakobu Aljažu na Šmarni gori. Letos dne 6. julija poteče 90 let, odkar se je rodil v Zavrhu pod Šmarno goro g. Jakob Aljaž. Spomin g. Aljaža je počastilo v nedeljo dne 12. maja nad 3000 ljudi.

Kdor se zanima za kmečko, delavsko, obrtniško ali uradniško vprašanje, kdor se udeležuje kot prosvetni delavec in organizator, in kdor hoče kot delavski ali kmečki voditelj res koristiti svojemu narodu, naj naroči knjige »Za nov družabni red«, ki jo je spisal dr. Andrej Gosar. Zdaj je izšel že 1. snopič 2. zvezka »Cilji in pota«. O tej velevažni knjigi, ki jo bo moral imeti vsakdo, ki se zanima za katerokoli področje javnega življenja, dobi vsak čitatelj »Slovenskega gospodarja« brezplačno obširen prospekt, ki ga naj vsak zahteva od Družbe sv. Mohorja v Celju.

Čitateljice »Slovenskega gospodarja« opozarjamo na kuharsko knjigo Marije Remec, ki jo je v drugi izdaji pred kratkim izdala Družba sv. Mohorja pod naslovom »Kuharica v kmečki, delavski in preprosti meščanski hiši«. Knjiga obsega 255 strani in vsebuje 965 receptov za pripravljane preproste, pa okusne in izdatne domače hrane. Knjiga je sestavljena zelo pregledno, navodila pa so pisana lahko umljivo, tako da jih vsaka preprosta gospodinja povsem razume. Gospodinjne, kuharice in neveste, naročite knjigo takoj, ker vam bo veliko koristila. Broširan izvod stane 21 Din (za neude 28 Din), vezan 30 Din (za neude 40 Din). Knjigo naročajte po dopisnici pri Družbi sv. Mohorja v Celju.

Od robca do zastorja! Tak naslov nosijo navadno katalogi, ki nam nudijo pregled potrebnega perila v gospodinjstvu. Ravno tako obsežna je mogočnost uporabe Schichtovega Radiona, kateri je danes najidealnejše sredstvo za pranje vsakega perila.

XV. Ljubljanski velesejem od 1. do 11. junija t. l. bo bogato zaseden z vsemi proizvodi domače industrije in obrti. Posebno bogate bodo razstave pohištva, tekstilnih izdelkov, preprog, galanterije, raznih praktičnih novosti, usnja in usnjenih izdelkov, poljedelskih strojev in avtomobilov. V okviru letošnjega pomladanskega velesejma bo tudi razstava Zveze gospodinj pod naslovom »Žena in obrt«.

Po rešenju s križa na jasi v Dobravi se je sicer zatekel k zdravniku radi morebitnega prehlada. Kakor hitro ga je zdravnik potolažil, da je zdrav in da mu otrpnenje udov ni prav nič škodovalo, je sklenil tudi maščevanje nad drzenci.

Predvsem je obvestil okrajnega glavarja, kako se mu je godilo nekaj ur v Dobravi. Zaupal mu je, da bo posetil sam deželnega glavarja v Gradcu in zahteval od njega zadoščenje za brezmejno žalitev ter osmešenje. Iz Gradca bo prejelo okrajno glavarstvo, kaj bo storiti in kako postopati proti puntarjem v bodoče.

Hansel se je odpeljal iz Brežic v Maribor in Gradec. Predno je nahujskal najvišjo deželno oblast nad slovenske vinogradnike, je preteklo nekaj časa. V njegovi odsotnosti je počivalo delovanje razkuževalne komisije, kar si je tolmačil priprosti narod čisto napačno. Člani komisije so bili tudi v brezdelju sijajno plačani in niso sami silili ter prigajali k nadaljevanju folikanj opasnega zatiranja trtne uši. Čakali so na povelja ter navodila od svojega vrhovnega zapovednika in čim dalje so izostala, tem ljubše jim je bilo.

Po daljšem odmoru so prejeli iz Gradca zapečaten pismo. Hansel jim je pisal, da morajo biti ta in ta

Pokazala nam bo, kako se je žena v borbi za lastno eksistenco spričo velikih zahtev realnega življenja XX. stoletja praktično uveljavila v raznih poklicih. Razgrnila bo pa tudi pred nami stremljenje današnje žene, s čim manjšo porabo časa in energije doseči čim večjo popolnost, zunanjo in notranjo dovršenost svojega dela. Tehnični višek te razstave pa bo modna revija, ki ima predvsem namen odločno povdariti, da imamo, kar se obleke tiče, sami doma vsega dovolj in da lahko glede izdelave in krojev tekmujejo brez skrbi s tujino. Živi modeli se bodo predstavljali občinstvu, oblečeni po modi, bodisi kar se tiče klobukov, obleke, obutve itd. Domače žensstvo se bo lahko na ta način najbolj nazorno prepričalo o visoki vrednosti domačega blaga in domače izdelave. Ta del razstave bo odprt popoldne in tudi zvečer ob svitu reflektorjev in žarnic. Med odmori bo skrbel za zabavo bogat program, ki bo obsegal glasbene, plesne ter pevške točke. Z lutkovim odrom in otroškimi komadi pa bo preskrbljeno za deca in odrasle. Druge posebne razstave so: poučna razstava o domači volni in njeni uporabi, kjer se bode predvajalo tudi tkanje volnenih izdelkov. Velika gasilska razstava. Razstava onih vrst in plemen malih živali, ki so posebne važnosti za naše ljudi, da jim bo reja res prinašala dobiček in uspeh. Obiskovalci imajo na železnicih 50% popust. Ko kupijo vozno karto, naj zahtevajo tudi rumeno železniško izkaznico za 5 Din. Na velesejmu dobe potrdilo o obisku, nakar jim vozna karta z železniško izkaznico velja za brezplačni povratek.

Obžalovanja vredni slučaji.

Za kravo ju je osleparila. V Počehovi pri Mariboru je imel pri nekem viničarju kravo posestnik Fr. Lemež iz Zrkovc. Pri viničarju se je oglasila mlajša ženska, ki je govorila tako dolgo vanj, dokler ji ni izročil krave, češ, da bo gnalo ženšče žival k Lemežu. Viničar in Lemež sta se kmalu prepričala, da ju je ženska osleparila za kravo. Steparko so zaprli, kravo pa vrnili lastniku.

Kurjega tatu so prijeli. Po Pesnici pri Mariboru je bil na delu kot kurji tat 21letni Jožef Einc. Pokradel je 54 kokaši in jih prodal po Mariboru.

Smrt radi krivčeka. Dne 11. aprila je delalo več delavcev v vinogradu na Bregu pri Oplotnici. Med kopači sta bila tudi Maks Brečko in Ferdinand

Gošnjak, ki ni ta bila prijatelj. Po večerji je vstal Maks Brečko, da bi šel domov. Proti njemu je skočil Gošnjak, ga udaril in mu strgal s klobuka krivčeka. Napadeni je segel po nož in zabol del Gošnjaka tako, da je čez četrto ure izdihnil. Za krvavo dejanje je dajal Brečko dne 7. maja odgovor pred sodniki v Celju. Obtojen je bil radi težke telesne poškodbe s smrtnim izidom, povzročene v silobranu, na 1 leto 6 mesecev robije in na povračilo pogrebnine v znesku 2000 Din.

Hitro izsledena in prijeta ubijalca. V zadnji številki smo poročali, da so našli ustreljenega v škofijskih gozdovih v gornji Savinjski dolini vobče priljubljenega gozdarja Emila Kristofa. Omenjeni se je podal na Planico na divjega petelina. Na prepovedanem lovu na divjega petelina sta bila tudi komaj 19letna: Aleš Moličnik, hlapec iz Podveze, in posestniški sin Alojz Robnik s Podvolovjeka. Gozdar Kristof je čul slučajno njun strel, šel za njima in ju izsledil. Divja lovca sta bežala pred gozdarjem, ki je streljal za beguncema in krogla je oplazila Robnika po levi roki. Moličnik se je na begu hitro obrnil, pomeril po gozdarju in ga smrtno zadal. Oba prijeta nepridiprava sta poskušala takoj po aretaciji tajiti zločin, a nista mogla, ker je Robnika izdajala rana na roki. Prijeta sta priznala krvavo dejanje ter sta bila izročena takoj sodišču.

Brata ustrelil. V Zgornji Breznici pri Rakeku se je zgodil vse obsodbe vreden zločin, da je ustrelil iz vojaške pištole starejši brat mlajšega in sicer na Ruparjevi domačiji. Franc Rupar je vodil s svojo materjo manjše posestvo. Mlajši brat Anton bi moral k vojakom in je prosil Franceta, naj mu da nekaj denarja. Mesto denarja je dal nečloveški brat Franc mlajšemu smrtonosno kroglo in je nato pobegnil od hiše.

Neznan vlomilec z bogatim plenom. Pri najemniku kazine na Jesenicah g. Antonu Legatu je vlomil neznanec v

dan pripravljeni, da odrinejo pod zaščito orožnikov na Sromlje. Tamkaj je glavno gnezdo puntarjev in tembo pokazala oblast z oboroženo silo, da so njena povelja svefost! Nobenemu članu komisije se ne sme skriviti niti las, sicer bodo govorile puške! Pričetek razkuževalnega delovanja naj komisija na Sromljah oznani, sicer bi zgledalo, kakor bi se bali par nahujskanih kmetov. Navodila za pohod na Sromlje ima že brežiško okrajno glavarstvo, katero mora skrbeti za varnost ter sigurnost komisije.

Tako je pisal g. Hansel. Sam je lepo ostal v Mariboru in se ni pripeljal, da bi bil lastnoročno podrezal v sršenovo gnezdo razpaljene ljudske nevolje.

Komisarji so imeli navodila in treba je bilo iz mirnega pišečkega zatišja na opasen posel.

Razkuževalci so imeli izrecno povelje, da morajo svoj nastop v župniji Sromlje poprej dati oklicati pred cerkvijo. Najnevarnejšo ost Hanslovega predhodnega oznanila so s pristankom okrajnega glavarja enostavno opustili. Presojali so itak nevaren položaj čisto pravilno: Zakaj nuditi kmetom s predhodnim oznanilom priliko, da se zberejo od bogznaj odkod in planejo po njih! Če bo enkrat komisija na svojem no-

ovojno platno in izvleklji iz zglavnika biserniš veržico v vrednosti 1 milijona Din.

Najbolj globlji rov na svetu

je v rudniku Moro Velho v pokrajini Minas Geraes v Braziliji. Globok je 1300 m.

Knjižnica izredno malih knjig.

V Združenih državah Severne Amerike in to v Massachusetts, je zbral neki državljani knjižnico, ki obsega 6 tisoč zvezkov in nobeden ne presega velikosti pisemske znamke.

17 Rimov.

Zanimivo je, da nosi ime večnega mesta Rima še 16 drugih mest. Tako je samo v Združenih državah Severne Amerike devet mest z naslovom Rim, v Juž-

stanovanje. Odnese mu je 55.000 Din gotovine, precej latnir in raznih drugih dragocenosti.

Slovenska Krajina.

Črensovci. Šola v Dolnji Bistrici se je razširila v trirazrednico. En razred je nastanjen pri Maučecovih. Dobili smo tretjo učno moč. Novo gđ. učiteljico so dobili tudi v Trnju. Obema gospodičnoma želimo prijetno življenje v naši Krajini! — Naši domači abiturijentki sta tudi dobili službe in sicer gđ. Kolenkova v Lendavi, gđ. Kelencova pa v Gaherju. Imamo še eno abiturijentko, ki čaka že dve leti na službo. — Mlad srnjak je pribežal na Gornjo Bistrico. Zapletel se je v plot, krave so ga dobile med sebe in ga ranile. Težko ranjenega so zaklali. — Milo sta bila obsojena dva tatova koles, vsak je namreč dobil le en mesec zapora. — Slana je uničila naša žitna polja. Rži bo zelo malo. Upamo, da nam bodo naši poslanci pomagali, zvesti svojim obljubam. — Na župnišču delajo moderno gnojno jamo.

Turnišče. Dne 4. maja je umrl v Nedelici 11 let star Bakanov fantek. Fantek se je vozil teden dni preje s kolesom in je padel tako nesrečno, da je nastopilo notranje krvavenje pod želodcem. Starši so upali, da bo njihov sinček še okrevati, vendar pa ni bilo več pomoči. Otrokovo stanje se je vedno slabšalo in dne 4. maja je odšel med nebeške prebivalce. Pogreb se je vršil dne 5. maja popoldne od hiše žalosti na nedeliško pokopališče. Žalostnim staršem naše iskreno sožalje ob izgubi ljubljenega otroka! — Dne 5. maja dopoldne se je poročila Leber Marija, po domače Vogrinčeva, z g. Režonjo Francem iz M. Poiane, sedaj mlinarjem v Turnišču. Po poroki smo opazili pred cerkvijo tudi pozvačina, ki je s svojimi pisanimi rutami in visokim rožnatim klobukom in z zvonce na nogah vzbujal veliko pozornost župljanov. Tudi godba je povzdignila celo slovesnost. Mlademu paru iskreno čestitamo in jima kličemo: Blagoslovi vaju Vsemogočni, da bosta živela v sreči in zadovoljstvu dolgo vrsto let! — Kakor smo že na tem mestu poročali, je umrl Pückov otrok.

Sedaj še dodamo to, da je umrl tudi drugi Pückov otrok. Oba otroka sta bila dvojčka in teden dni pozneje se je preselil tudi drugi med nebeške kralatce. Žalostnim staršem naše iskreno sožalje! — Na voličih v naši upravni občini je bil za časa volitev popolen red in mir. Tudi v vseni našem srezu lendavskem ni bilo nobenih nemirov. V večernih urah, ko se je zvedelo, da je bil izvoljen dr. Fr. Klar, zdravnik v Lendavi, je zavladalo med volilci veliko veselje. Veseli smo, da je izvoljen g. dr. Fr. Klar, ker bo kot zdravnik, ki je najboljše spoznal potrebe in socialno bedo siromašnih slojev, tudi v bodočnosti zdravnik v političnih zadevah in bo celil rane, ki so jih zadali našemu srezu bivši člani JNS. — V našo sirotišnico sta sprejeti zopet dve ubogi siroti.

Lendava. Naši župljani so nasadili okrog celega griča, kjer stoji lepa in mična kapelica sv. Trojice, male smrečice, ki bodo sčasoma postale lep okras okrog kapelice, ki tako lepo kraljuje sredi lendavskih gor. Zelo nas veseli ta korak župljanov, ker bo sčasoma prijetna senca za izletnike na razpolago v hudi poletni vročini, kar smo dosedaj zelo močno pogrešali.

Sobota. V našem srezu je bil ponovno izvoljen za poslanca na Jevtičevi listi g. Josip Benko z ogromno večino. — Kakor smo zvedeli, je na posredovanje g. Benka veliko trgovsko podjetje iz Berlina »Degma« sporočilo, da bo v Soboti prevzemalo perutnino, to je: razne vrste kokoši in piščance, tedensko 5000 do 6000 komadov. Potrebne priprave so v popolnem teku za eksport in čez dva tedna se bo že začelo z nakupovanjem perutnine. Nakupovanje bo vodil g. Benko sam kot pooblaščenec te tvrdke iz Berlina. Upamo, da bo to nakupovanje precej povzdignilo perutninarstvo v Slovenski krajini in bo precej povzdignilo naše narodno gospodarstvo. — Dne 29. aprila je gostovala pri nas Glasbena Matica iz Ljubljane in res zadivila naše poslušalce. Dvorana je bila nabito polna. Tudi Glasbena matica je odnesla iz Sobotne najboljše vtis. — Javni notar g. Jezovšek Vladimir je preselil svojo pisarno z Aleksandrove ceste v Šolsko ulico 1, v hišo g. I. Hahna, kjer je imel preje pisarno advokat g. dr. Shrizaj. — Največje

težave v našem srezu je povzročil ljudem davek na šmarnico. Bilo je veliko nezadovoljstva. Naš poslanec je interveniral in dosegel, da se je izterjani davek zopet vrnil našim občinam. V drugih srezih je bil pobran, a interesi so morali plačati še obetno kazen. — Nekateri se pritožujejo, da je slab obisk pri kulturnih prireditvah. Priznamo, da je kultura potrebna denarne podpore. Toda radi pregostih prireditev se finančne moči zelo zredčijo, zlasti še, ker živimo v težkih časih. Kakor se omenja na merodajnem mestu, tako trdimo tudi mi, da sta popolnoma zadosti za Soboto dve kulturni prireditvi na mesec.

Ne poznamo se več! Tisti pondeljek po tistem velikem »hecu« so hodili po naših vaseh samo nepoznani ljudje. Sosed ni več spoznal svojega sosesa, delavec ne svojega šefa, župan ne svojih odbornikov in odborniki ne svojega župana. Pa ni čuda. Vse je bilo »preštrihano«. Krize ni. Boljši ljudje so si dali delati nove obleke, drugi so pa svoje stare suknje le preobrnil. Pa to še ni najhujše, celo obraze so si ponaredili. Prva zmešnjava je nastala že dne 3. februarja letos. Takrat je bil halo! Suknje so se obračale med potjo in to kljub vsem protestom. Seveda, ko je človek sit in napit, mu postane vroče in staro suktno lahko vrže v stran. Če gospodar ali kak šef pljune v skledo, pri kateri sedijo tudi drugi pošteni možje, kaj mislite, ali bodo še ti očaki ostali pri skledi? Pametni bodo odšli, ali tudi pljunil v skledo in šef se temu nikakor ne bi smel čuditi. So pri nas ljudje, ki k vsakemu curku nastavijo svoja usta, pa nič ne gledajo, kaj teče v tem curku. Gledajo samo to, da nekaj dobijo. Zdaj so se napili, pa posledice se poznajo, rili so namreč strup. Nekateri so preje napadali »Kormánypárt«, zdaj so ga pa povzdignili v nebesa. Pa ti ljudje itak nimajo kože na obrazu, bodo svoje besede snedli in se bodo poskušali greti pri drugem ognju.

Zdravniki ob ustanovitvi kolhozov.

Govoril sem z gospodom, ki je ljubimkoval s komunizmom. Menila sva se o

ni Ameriki tri, ostala mesta z istim imenom pa se nahajajo v Aziji in Avstraliji. Iz tega se da sklepati, kako v velikem številu so se izseljevali in se še izseljujejo italijanski državljani v vse kraje na svetu.

Safir kot obtežilnik.

Največji safir na celnem svetu, ki ga sedaj poznamo, predstavlja vrednost 5000 funtov sterlingov in se rabi danes kot obtežilnik za pisma. Prvotno je bil vsaj dvakrat tako težak kakor danes. Slučajno ga je odkril angleški davčni ravnatelj Wakefield v stanovanju nekega muslimanskega uradnika v Haiderabadu. Safir je tedaj krasil kip Bude v južni Indiji.

vem sedežu in skrbno zastražena od orožnikov, se jih ne bodo upali lotiti posamezni puntarji.

Razkuževalni pohod na Sromlje je bil določen za 13. julija 1883 zgodaj zjutraj. Komisija je krenila iz Pišec preko hribov in kakih 20 žandarjev broječa četa pa iz Brezic proti Sromljam. Obe skupini se sestane pri cerkvi in pričnejo z delom v Petanovem vinogradu. Zopetni pričetek delovanja ušive komisije je bila seveda najstrožja tajnost, ki pa ni ostala prikrita.

Ko je prisopihala komisija omenjenega dne na Sromlje, je bilo tamkaj nad 200 moških in žensk. Že med potjo so opazili komisarji s težaki, kako so jim križale pot neznane osebe, ki jim niso privoščile niti pogleda, kaj šele dobrojutrovega voščila!

Pri pogledu na komisijo je zbrana množica zagrnala krik z zahtevo, naj se takoj zgubijo, sicer jim bodo zakurili pod petami. Ušivci bi jo bili tudi potegnili ter se razbežali, da jih niso zadržali blizgi bližajocih se žandarskih piščalk. Orožniki so pribrzeli z za napad pripravljenimi puškami, obkročili na kupu zbrane puntarje in zahtevali takojšen razhod, sicer bodo nastopili z bajoneti!

Pri resni grožnji žandarjev se je preril na sredino kmetov Vinko in je hotel očividno ljudi pomiriti, naj se zaenkrat uklonejo grožnji, ki bi znala v resnici marsikoga stati življenje.

Ni niti utegnil odpreti ust, že so ga zagrabil žandarji, da ga uklonejo radi obdolžitve križanja v Dobravi. Podreti so ga skušali na tla, da bi imeli tem lažji posel. Ko so pa množice videle, da stegajo žandarji roke k njihovemu voditelju, so kriknile in marsikateri kamen je priletel v žandarje. Orožniki so pehali zagrabljeno žrtev pred seboj, da bi opravili z Vinkom kje bolj na prostem ter na samem. Kamenje je frčalo za njimi. Kamen je zadel tudi žandarja, ki je suval pred seboj Vinka. Zadeti žandar, pestič Lapuha, se je ozrl po napadalcu in ta trenutek je porabil Vinko, da se je izmaknil nasilnikom in hotel po ovinku nazaj med besneče puntarje, da prepreči prelivanje krvi. Komaj je napravil par korakov proč od žandarskega kroga, že so počili po njem trije streli. Zadet od zadaj in od strani je padel na obraz...

Odjek strel in padec voditelja je ropal na mah puntarje vse krajže. Kakor na najglasnejše povelje jo je ubral vsak z neugnane silo iz kroga orožnikov

gospodarskih razmerah slovenskega kmeta in o načinu, kako naj bi se mu pomagalo. In ušla mu je iz ust beseda kolektivizacija. S tem je hotel reči, naj se naredijo pri nas skupna kmečka posestva kot na Ruskem in kriza bo rešena. Na to sem rekel: Le pojdite na kmete in začnite o tem govoriti. Boste že videli, kaj vam bodo kmetje povedali. Ali je kaj govoril kje, mi ni znano.

Slepota! Kolektivizacija v Rusiji ni zboljšala gospodarskega položaja. Kolike so bile pa pri tem žrtve! Kmetje so se uklonili le živinski sili judovskega marksizma. Zdravnik dr. R. Trušnovič je vse to sam videl in piše o prvih dneh kolektivizacije (R. golos štev. 197 str. 3) takole: »Prve dni kolektivizacije smo opazili silni naval bolnikov v bolnišnice. Medicina je stala nenkrat med dvema ognjema. Na eni strani je iskalo ljudstvo pomoči zaradi olajšanja svoje usode, na drugi strani so zahtevale oblasti trdo in neusmiljeno ravnanje. Medjem bolnikov pri naših zdravnikih se je povišal od zakonitih 40 oseb v teku 5 in pol ure na 80, 100 in 120. Ljudje so se z vsemi močmi trudili dobiti potrdilo o bolezni, da bi opravičili svoje neželjenje zapisati se v kolhoze ali pa, da bi jim ne bilo treba iti na kolhozno delo. Prav posebno so želeli dobiti potrdilo o invalidnosti. Prišli so ljudje, ki so imeli po 20 let kilo, a so jo trpeli, zdaj pa so jih kolhozi prisilili, da so prišli na operacijo.«

In dalje piše dr. Trušnovič (R. golos štev. 198 str. 2): »Leta 1932 je pokazala statistika, da je mnogo ljudi umrlo, ker niso prišli o pravi času v bolnišnico, ali sploh niso prišli. Skoraj vsak bolnik iz daljnih krajev se je pritoževal nad nečloveškim ravnanjem načelnikov. Načelniki kolhozov niso hoteli dati konj za prevoz bolnikov v bolnišnice. »Pusti, naj izdihne, konj ne dam«, so govorili. Posebno mi je ostal v spominu 20letni kmečki mladenič, ki je

pet dni ležal doma z okuženo rano. Ko so ga pripeljali v bolnišnico, so mu morali odrezati nogo. O, kako je on prosil predsednika kolhoza, a konj ni hotel dati.

Zdravniki so večkrat govorili o tem in pošiljali resolucije oblasti, a vse z ničnim uspehom. Predsedniki kolhozov so mi govorili: »Veste, g. doktor, mi postajamo vprav zveri. Vsak dan prihaja k nam nekaj načelnikov in vsak izmed njih grozi: Če ne izpolniš načrta, te oddamo sodišču! Vsak dan prejemamo pisma, ukaze in naredbe, in sicer vse z grožnjami. Pomislite, vse se konča z grožnjo: Za neizpolnjenje načrta te oddamo sodišču, očitajo vse mogoče, izključiti nas hočejo iz stranke. Eden se je pa določno izrazil: Ne maramo bolnikov, načrt se mora izpolniti, ali pa naj gre duša ven! Tako smo postali iz napol-zveri prave zveri...«

Nazadnje so sovjeti pritisnili zdravnike v boj proti kulakom (večjim kmetom). Rekli so: Vi zdravniki ste nevtralni. Vi pomagajte kulakom baš tako kot delavcem in kolhoznikom. Očitani so zdravnikom, da se ne morejo osvo-

boditi »buržujskih« predsodkov in so jim dali nalog, tako postopati, da bo tudi pri zdravniški pomoči kulak čutil, da je sovražnik oblasti.

Tako so sovjeti pri ustanovitvi kolhozov vpregli tudi zdravnike v svoj voz. Postreči so morali v prvi vrsti tistim, kateri so bili oblasti po volji, kulakom in drugim pa samo na pol in s slabejšimi zdravili.

To je poročilo od zdravniške strani. Koliko stotisoč ruskih kmetov in družin pa je moralo iti na sever in v Sibirijo na prisilno delo, ker se niso hoteli vpisati v kolhoze?! Kubanski kazaki so radi tega skoraj izginili! Toliko žrtev so požrli kolhozi, kljub temu pa manjka v Rusiji kruha. Po najnovejših poročilih se ljudje pred pekarnami še vedno nastavljajo v vrste. Kolhozi ne uspevajo. Na zadnjem kongresu kolektivnih gospodarstev je izjavil komisar Jakovljev, da pri kolhozih primanjkuje strokovnih kmetov, da ljudje ne poznajo odgovornosti ter discipline. Če sovjetski poglavar to že sam priznava, mora biti res žalostno. Zdaj naj pa še kdo misli na kolhoze med — slovenskimi kmeti! A.

Fantom vojakom.

Sprejmite tudi od mene nekaj prijaznih besed in nasvetov! Pred vsem vas prosim, fantje: Bodite vedno in povsod pošteni, dostojni in plemeniti; ne pozabite nikoli, da ste Slovenci in katoličani; bodite vedno ne prevzetni, pač pa ponosni fantje, zavedajoč se, da ste up in nada našega naroda in njegove bodočnosti. Izogibljite se slabe družbe, ki je je povsod več kot preveč! Napram ženskem spolu se vedite dostojno, kakor pravi vitezi; izgubljenih žensk pa se izogibljite, če nočete propasti ne le

duševno, temveč tudi telesno. Prosim vas tudi, ne posnemajte slabih navad kletve in psovke. Sprejmite rajši to, kar tamkaj najdete dobrega in lepega. Pokažite južnim bratom, da ste sinovi enega najbolj kulturnih slovanskih narodov. Pokažite jim s svojim vedenjem, da pripadate zeleni in cvetoči, obilno žlahtnega sadu obetajoči veji mogočnega slovanskega debla. Če se boste ravnali po teh nasvetih, si boste pridobili ljubezen in spoštovanje povsod in po vas si bo pridobil ljubezen in spoštovanje ves slovenski narod. Naša domovina pa bo na vas, fantje dragi, lahko res ponosna in vesela takih sinov. Bog z vami fantje, pa srečno se vrnite!

Joško iz Slovenskih goric.

★

in po kolovozih ter po vinogradih navzdol, samo da bi se skrili pred puško.

Izmed tolikerih bežečih je imel edini Sromljan Martin Petan toliko poguma, da je hotel na smrt zadetega Vinka dvigniti ter ga zavleči v kako hišo, da ne bi izkrvavel. Ker ni poslušnil povelja poveljnika žandarske ekspedicije, naj pusti ustreljenega, kjer je obležal, sta zadeli tudi njega dve krogli. Zgrudil se je na Vinka ter izdahnul na že mrtvem voditelju zadnjih kmečkih puntarjev!

Žandarji so stražili ustreljena, dokler ni prišla drugo predpoldne sodna komisija. Trupla so na naglo raztelesili in pokopali obe žrtvi pod zaščito bajonetov in ob prisotnosti le najozjega sorodstva.

Razkuževalna komisija se ni usidrila na Sromljah, čeravno so jo uvedli s prelitjem krvi — žandarji.

Sploh ni videl nikdo več od onega krvavega dne na Sromljah ušivcev. Kdaj so se razšli, zakaj so se razlezli ter zginili iz podnjih krajev, že tedaj ni vedel nikdo natančno pojasniti.

Isti dan, ko se je podal en del razkuževalcev v Sromlje, je šel drugi del pod vodstvom Ivana Ver-

stovšeka proti Kapelam v Lahov vinograd blizu podružnice Sv. Urha v pišečki župniji. Ravno so mislili pričeti z izsekavanjem in vbrizgavanjem hudičevega olja, že se je pojavilo devet mož. Oboroženi so bili z okovanimi palicami in z noži za sarami škornjev.

Zapovedali so: »Pustite vinograd in pojdite domov, sicer si pripišete posledice sami sebi!«

Komisija se je odstranila iz vinograda in sedla zunaj na trato. Šele po umiku ušivcev so odšli tudi puntarski patrulerji.

Razkuževalci so ležali mirno v senci od zjutraj do tretje ure popoldne, ko je prišel Verstovšek s tremi orožniki iz Bizeljskega.

Puntarji so prišli tudi opoldne nadzirat, če komisija miruje ali ne. Ker niso delali, so se obrnili ter odšli.

Člani komisije so ležali v takem strahu pred obračunom neznancev, da se niso upali niti po vodo, da bi si pogasili žejo.

Dalje sledi.

Neslišno letalo.

Londonski list »Daily Mail« je poročal, da so nemški inženjerji napravili letalo, ki leti po zraku brez hrupa. V Nemčiji delajo poskuse s tem letalom vsak dan v bližini Kottbusa, toda te poskuse krijejo s tem, da spremlja neslišni aparat pri vsakem dvigu v zrak še drugi aeroplan. V Kottbusu imajo tudi veliki podzemski hangar za aeroplan, o katerem je inozemstvu še malo znano.

Zaušnice v srednjem veku.

Če so hoteli v srednjem veku, da bi si navzoči dobro zapomnili, kar so čuli ob priliki važnega predavanja, so delili zaušnice.

Širite „Slov. gospodarja“!

Hoče pri Mariboru. Zanimanje za evharistični kongres tudi pri nas raste. Pevci se že dalje časa skrbno vadijo za skupni nastop na kongresu. V nedeljo dne 19. t. m. pa bo imel korni vikar g. Juranovič v dvorani našega prosvetnega društva popoldne po večernih predavanjih o evharističnih kongresih s skopičnimi slikami. Vstopnina je prosta; pobirajo se samo prostovoljni prispevki za kritje stroškov. Pridite v obilnem številu!

Ljutomer. Ljutomersko pevsko okrožje je preložilo svojo, v našem listu dne 8. maja objavljeno pevsko prireditev za 14 dni pozneje in sicer se bo ista vršila na sledečih krajih:

v Ljutomeru dne 2. junija t. l., dne 10. junija v Gornji Radgoni, dne 16. junija pri Sv. Jurju ob Ščavnici in dne 23. junija v Križovcih pri Ljutomeru. Ker je prireditev prva te vrste na Murskem polju, se pričakuje mnogoštevilna udeležba od strani domačinov, kakor tudi okoličanov!

Vojnik. Koncem meseca junija se bo vršil za celo našo državo v Ljubljani II. evharistični kongres. Ne zadostuje pa, da se istega samo udeležimo, ampak se moramo na njega tudi duhovno pripravljati. Kot duhovno pripravo za evharistični kongres bomo imeli mi fantje cele novocerkovške dekanije svoj fan-

tovski praznik, katerega bomo obhajali letos na binkoštni pondeljek pri sv. Tomažu v Vojniku. Natančen spored tega praznika objavimo v kratkem. Fantje, pripravljajte se, da dostojno počastimo Jezusa Kristusa v presv. hostij!

Št. Janž pri Velenju. V nedeljo dne 19. maja, ob treh popoldne, se ponovi v Slomšekovi dvorani pevski koncert 17 umetnih in narodnih pesmi. Vstopnina znižana. Prijatelji lepe slovenske pesmi, pridite od blizu in daleč, da ob njih pozabite za hip bridkosti in skrbi današnje in uživajte z nami plemenito duhovno veselje. Na gotovo svidenje!

Odprta noč in dan so groba vrata

Ojsirica nad Dravogradom. Na velikonočni torek dne 23. aprila zjutraj je za vedno zatisnila svoje trudne oči prevžitkarica Elizabeta Očko v 85. letu svoje starosti. Ves čas življenja globoko verna, je tudi pred smrtno lepo zgledno prejela sv. zakramente. Pogreb se je vršil dne 25. aprila dopoldan. Ob odprtem grobu se je poslovil od rajne s prisrčnimi besedami domači g. župnik. Rajna je bila zelo spoštovana in vsem dobra mati. Draga mati, ohraniti Te hočemo v hvaležnem spominu navekomaj, želeč Tvoji duši blaženi raj!

Limbuš pri Mariboru. Med tistimi mnogimi, ki so v mesecih marcu in aprilu t. l. v limbuški fari zapustili to solzno dolino, je bil tudi pokojni gospod Karel Bankman, vpokojeni železniški čuvaj in posestnik v Limbušu. Nihče, najmanj pa domači, ni pričakoval, da bo nebeški Oče njega, ki je bil sicer bolhen in v visoki starosti, tako nenadoma poklical iz tega sveta na drugi boljši svet. V 78. letu njegovega življenja ga je dne 4. aprila nepričakovano zajela blede smrt. Blagi pokojnik se je narodil dne 9. oktobra 1857 v Spitalu na Semeringu v Avstriji. Ko je vstopil v železniško službo, je najprej praktical na postaji Bistrica pri Limbušu, nato je bil nastavljen kot železniški čuvaj v Št. Lovrencu v Dravski dolini, a odtod je prišel kot tak na čuvajnico v Laznici pri Limbušu, kjer je nepretgoma služboval do svoje vpokojitve. Vsega skupaj je služil 33 let v železniški službi. Nepozabni rajni je bil vzor dobrega in skrbnega očeta svoji obilni družini ter pravega krščanskega moža, v katerem duhu je tudi vzgojil ob strani svoje še živeče vzorne krščanske žene, vse svoje otroke, kar je ob odprtem grobu kaj lepo povdarjal domači g. župnik Andrej Bračič. Na njegovi poslednji poti na Limbuško pokopališče ga je po končanih obredih v cerkvi spremila ogromna množica ljudstva, osebno njegovih stanovskih tovarišev, kar vse priča, kako spoštovan in priljubljen je bil blagi pokojnik. Naj mu dohri nebeški Oče da večni mir in pokoj in večna luč naj mu sveti!

Sv. Jakob v Slov. goricah. Pred kratkim smo položili k počitku najstarejšega farana, posestnika Valentina Purgaja v starosti 90 let. Bil je dobra duša vsem domačinom ter daleč na okrog sosedom. Pogreb je pokazal, da je bil rajni obče priljubljen. Zahvala gre domačemu cerkvenemu pevskega društvu za žalostinke ter g. župniku za njegov ganljivi poslovilni govor, v katerem se je spomnil na njegovo zlato poroko, ki jo je rajni obhajal. Naj mu bo domača zemljica lahka!

Sv. Jakob v Slov. goricah. Gospod, tukaj te pi, tukaj žgi, le v večnosti prizanesi; ta izrek je do konca zvesto izpolnjeval naš dobri sosed Janez Sekol, kateri je bil priklenjen na bolniško posteljo skoro sedem let. Bil je nad 25 let v isti viničariji na Kušerniku, torej lep primer dobrega in zvestega delavca. Njegov pogreb je pokazal, da smo ga vsi ljubili. Priporočamo vsem znancem in sorodnikom rajnega, 78 let starega očeta v blag spomin!

Sv. Jurij v Slov. goricah. Umril je dne 7. t. m. 86 let stari Korošec Peter, bivši kmet na Malni. Zadnja leta njegove onemoglosti so bila zanj takorekoč stopinje proti večnosti, kajti rožni venec in »Slovenski gospodar« sta mu bila zvesta prijatelja. V dolžnost si štejem, da se ga spomnimo v teh skromnih vrsticah. Naj počiva v miru!

Fram. Huda nesreča je zadela dne 1. maja Kamšekovo družino. Gospodinja je na skednju po lestvi tako nesrečno padla, da si je zlomila hrbtenico in so jo morali prepeljati v Maribor v bolnico, kjer je dne 6. t. m. takoj po operaciji umrla. Za pokojno Otilijo, šele 51 let staro, žalujejo poleg sorodnikov še mnogi drugi, ki jim je rajna bila dobrotnica in ki so jo zelo spoštovali radi njenega blagega in mirnega značaja. Bila je uljudna in skrbna gospodinja in vzgledna v 3. redu. Pogreba, ki ga je vodil g. Ivan Greif, prošt ptujski, se je udeležilo veliko ljudstva. Naj počiva v miru, njenemu g. bratu, ravnatelju v Kranju, in prizadeji družini, ki ji je ravno pred letom dni umrl oče, pred pol letom pa teta Otilija, naše iskreno sožalje! — V mariborski bolnici je umrl v začetku maja tudi Jernej Bedenik iz Koprivnika in na Pohorju Julijana Turner, po domače Bezovnik. — Že dalje časa je bolehalo gđc. učiteljica Angela Valentič, ki je 7 let neumorno delovala na framski šoli, dokler je neozdravljiva bolezen ni prisilila, da je prosila za dopust. Iskrala je zdravja v Zagrebu bilo je boljše, a le za kratek čas. Ena želja se ji je vendar izpolnila, da je smela nazaj v solnčno Istro, kjer je v rojstnem kraju v Dekanih, dobro pripravljena na večnost, umrla dne 21. aprila. Počivaj v miru poleg ljubljene mame, Bog Ti poplačaj vsi trud in bolečine!

Lečnica pri Veliki Nedelji. Umril je dne 7. maja po kratki in zelo mučni bolezni, spreviden s sv. zakramenti, skrben oče krojač Miha Veselko. Doživel je častljivo starost 87 let. Bil je dobričina stare korenine, versko jeklenega značaja, kakoršnih je danes zelo malo. Desetletja je bil naročnik »Slovenskega gospodarja«; v njegovo hišo sta zahajala kar dva izvoda. Svoje štiri otroke, kateri so že vsi pre-

skrbljeni, je vzgojil v strogo krščanskem duhu: ena hčerka je omožena na domu; eden sin živi v Zagrebu, eden sin in hčerka pa na Dunaju. Vsi ga bomo težko pogrešali. Ohraminimo ga v blagem spominu!

Nazarje. Veličasten pogreb je imela dne 7. maja odlična tretjerednica Jezernikova Nežika iz Dobrovelj. Rada je prihajala v samostansko cerkev tudi med tednom, čeravno je daleč poldrugo uro in po slabem potu. Naj v miru počiva!

Pišce. Umrila je pred kratkim gđc. Umek Marija s Pišembrega, sesira preč. g. monsignora Umeka I. Baeta, kanonika, dekana in župnika v Mariboru. Imela je veličasten pogreb. Vodil ga je sam preč. gospod brat. Bodi ji zemljica lahka! Preostalim naše iskreno sožalje!

Turški vrh pri Zavrču. Preminila je dne 6. maja v visoki starosti 81 let dobro znana in spoštovana mamica Liza Mikec, po domače Mojstrovka, posestnica v Turškem vrhu. Pokojna je vzgojila šestero otrok v pravem krščanskem duhu in na podlagi naukov zlate mamice so si sami za v bodoče dobro pomagali vsak v svojem gospodarstvu. Sin Miha živi v Mariboru kot pekovski mojster; Franc je dobro stoječi trgovec in gostilničar v Slovenjgradcu; Peter živi v Nemčiji na Saksonskem; Anton je padel na soški fronti; hčerki Jozefa in Ana kot izborni cerkveni pevki živita na domu in sta bili glavna opora mamičici v zadnjih dneh. Bolehala je celo zimo in boguvdano prenašala težko bolezen. Naj v miru počiva!

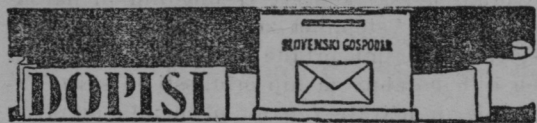
Moderni Ikaros.

Starogrška pripovedka pripoveduje, kako si je napravil Ikaros peruti in je skušal letati. Ko se je približal v polletu preveč solncu, se je raztopil vosek, s katerim so bile zlepljene njegove peruti in je padel na zemljo.

Pred kratkem je poročalo časopisje o modernem Ikaru, ki je posnemal ptičji let v Dayton Beach. Padalni skakalec Clem Sohn si je napravil peruti na rokah ter nogah in s tako opremo je skočil iz letala, in sicer iz višine 4000 m vpričo strokovnjakov in zastopnikov oblasti. Po odskoku je padel 22-letni Sohn s sklopljenimi peruti 600 m globoko; nato je pa raztegnil roke ter s tem peruti in takoj je zavrl padec. Človeška ptica je plavala nekaj časa poševno po zraku, nato mu je očitno

zraslo zaupanje v peruti. Zazibal se je proti desni ter levi, jadral liki jastreb naravnost, se dvignil in se trikrat preobrnil v zraku. V višini 2000 m je Sohn zopet sklopil peruti, odprl padalo in je došel čisto nepoškodovan na zemljo.

Po natančnem merjenju je preletel Sohn s pomočjo peruti 5 km in se je držal trikrat tako dolgo v zraku, kakor bi bilo mogoče, če bi bil skočil s padalom. Svojo letalno opremo, ki tehtala 4 kg, hoče zboljšati in se še enkrat postaviti z letanjem po vzgladu ptic.

Fram. Že lani je zapustila našo šolo gđc. H. Raunicher, sedaj pa je bila vpokojena in se je za stalno preselila v Maribor. 12 dolgih let je vestno in vzorno učila naše otroke in jih vodila na pravo pot življenja. Osvojila si je njih srca, da so ji bili vdani, jo ljubili ter ne bodo nikdar pozabili blage gospodične. Starši so ji radi zaupali otroke in so ji hvaležni za njen trud; žal je vsem, ki so jo poznali, da odhaja od nas. Naj ji dobri Bog poplača vse in jo še mnoga leta zdravo ohrani! — V nedeljo dne 12. maja sta se poročila Peter Mom in Elizabeta Podkrižnik, večletna cerkvena pevka. Vremu paru mnogo sreče!

Hajdina pri Ptuj. Prostovoljna gasilna četa vprizori v nedeljo dne 19. maja ob 15. uri v dvorani Bralnega društva velezanimstvo igro »Guzaj«. Zanimanje za prireditve je tudi radi tega jako živahno, ker se bo ob tej priliki prvič predstavil občinstvu pevski zbor kmetsko-nadaljevalne šole, ki se pridno vežba v petju lepih narodnih pesmi. Sodeloval bo tudi tamburaški zbor, ki si je s svojimi nastopi pridobil naklonjenost in hvaležnost občinstva. Prosvetno delo na Hajdini lepo napreduje, ker cerkev, šola in dom složno delujejo za izobrazbo duha in srca.

Turški vrh pri Zavrču. Dne 1. maja je začel sipati sneg. Na večer se nebo zjasni in dne 2. maja je mraz uničil lepo cvetoče jable in vinograde. S težko skrbjo gledamo v bodočnost, ker Haložani smo že itak gospodarsko propadli.

Sv. Jurij ob južni žel. Dasiravno nas mori huda gospodarska kriza, smo vseeno imeli v naši župniji precej porok v letošnjem dolgem predpustu. Marsikateri je okleval, ali bi se poročil ali ne, toda korajža je zmagala. Med drugimi sta se poročila v prijazni cerkvičici Matere božje na Botričnici ugledni posestniški sin Jožef Kukovič, po domače Filipov Joško iz Kamenega, ki si je izbral za tovarišico skozi življenje vrlo mladenko Pepco Solarjevo. Pepca je bila dolga leta članica Marijine družbe in cerkvena pevka. Mlademu paru želimo obilo sreče in božjega blagoslova v zakonskem življenju!

Vojnik. Tukaj imamo v mesecu maju vsak dan dvakrat šmarnice in sicer se zjutraj pred sveto mašo ob pol šestih berejo evharistične šmarnice, zvečer ob pol osmih pa rožvenenske, katerim sledi lavretanske litanije. Večernih šmarnic se ljudje udeležujejo v obilnem številu. — Dne 2. in 3. t. m. je slana naredila veliko škodo, vendar pa jable niso bile preobilno prizadete, ker je še cvetje bilo v popju. Sedaj so nastopili toplejši dnevi, in so se jable prav lepo razcvetele, tako da je jako krasen pogled na sadno drevje in je vse kakor v raju. Bog daj, da bi to cvetje obrodilo obilen sad!

Šmarje pri Jelšah. Žalostno razsvetljava trga in kapel proti šv. Roku smo imeli na prvo majniško nedeljo od pol devetih zvečer naprej. Zgorelo je gospodarsko poslopje Jožefe Šoštarich, po domače Zefe. Kravo in tele so

morali zaklati, svinje pa so rešili. Vkljub veliki nevarnosti je lična hišica vstric prve kapele le še ostala.

Šmihel pri Mozirju. Nekdo si je dovolil, na nedovoljen način se poslužiti našega lista ter je pred tedni priložil istemu neke letake, o katerih mi nismo nič vedeli. Sedaj, ko imamo dokaze v rokah, bomo seveda vse storili, da se bodo ljudje odvadili takih dejanj. Naše naročnike pa zahvaljujemo, da so nas na to zlorabo lista opozorili.

Pišce. Dobili smo nazaj svojega g. kaplana Modrinjaka Franca iz Artič. — Te dni je nastopila pri nas svoje službeno mesto gđc. Šušteršič Stanislava. Do sedaj je bila nastavljena kot dnevničarka na Vrhniki. Z njo je naše učno osebje spopolnjeno. Upamo, da tako nekaj časa ostane. Gospodični pa želimo na novem službenem mestu mnogo veselja in v šoli obilo uspehov. — Pozeba je tudi nas zadela. Enega bolj, drugega manj. Toda nobenega tako, da bi bilo treba radi tega Boga preklinjati in mu groziti. Se pač ljudje spozabijo. Če pa jih potem Bog še bolj udari, pa je zopet ogenj v strehi.

Moers-Meerbeck v Nemčiji. Izjava. Zveza jugoslovanskih katoliških društev v Nemčiji izjavlja sledeče: Ker se g. Pavel Bolha iz Esena, sedaj v domovini, v domačem časopisju in javnosti še vedno izdaje za voditelja izseljenec in za predsednika Osrednje zveze v Nemčiji, dasi smo v zadnjem času že večkrat proti temu nastopili v časopisju kot tudi pred našim zastopstvom, smo prisiljeni dati izjavo, da mi g. Bolha ne priznamo za voditelja celokupne kolonije in naše katoliške organizacije in ga nikdar nismo priznali, tudi ga ne priznamo kot predsednika Osrednje zveze. Mi smo ga dne 17. decembra 1933 sprejeli za predsednika Osrednje zveze za eno leto kot poskušajo. Danes za nas Osrednja zveza ne obstoji več, ker se ni v isti volitev letos obnovila in ker z g. Bolhom ne moremo in nečemo imeti nobene skupnosti več. To smo že davno izjavili kr. generalnemu konzulatu v Düsseldorfu. — Odbor zveze: predsednik Lindič, podpredsednik Vabič, tajnik Lapotnik Martin.

Heerlen v Holandiji. Društvo sv. Barbare v Eygelshofenu je dne 7. aprila priredilo prav dobro obiskan materinski dan. Imeli smo večernice s petimi litanijami, potem proslavo v dvorani našega rojaka Obštetarja. Naš izseljeniški duhovnik g. Oberžan nam je predvajal krasne filme. Z lepimi slovenskimi pesmimi, ki jih je zapel pevski zbor iz Eygelshofena-Chevremonta pod vodstvom g. Belinca, in deklaracijami naših malčkov: Marija in Anzek Belinc, Toni Anžiček, Rozi in Elzi Čepin, smo bili prav zadovoljni. Obiskal nas je tudi pater Bonaventura Herja, ki nam je v lepih besedah povedal, da naj ostanemo zvesti veri in domovini tudi v tujini; dalje pater Theotim van Velzen in zastopnik Zveze g. Selič, katerim se prisrčno zahvaljujemo za njihovo prijaznost in trud. Prav lepo smo počastili s to proslavo naše dobre krščanske izseljenke matere, katerim se moramo zahvaliti, da je ostal naš rod tudi v tujini zvest veri očetov in ljubi domovini.

Limburg v Holandiji. Na velikonočno nedeljo smo obhajali skupno vsi slovenski izse-

ljenci v Limburgu čisto po našem vstajenje, in sicer v lepi farni cerkvi v Heerlerheide. Društva sv. Barbare so poskrbela, da so se pripeljali naši z avtobusi iz Lutterade, Brunssuma, Hoensbroeka, Eygelshofena, Chevremonta in Speckholzerheide. Iz bližnjih krajev, kot: Heerlerheide, Nievenhagen in drugod so pa prišli v velikem številu peš. Ob četr pred 5. uro zjutraj je bila cerkev polna naših ljudi. Zabučale so orglje in mešani zbor iz Heerlerheide je zapel veselo Allelujo. Globoko zamišljeni cerkveni govor našega priljubljenega izseljeniškega duhovnika Oberžana o trdni in živi veri je nam vsem segel globoko v srca. Ogromno je bilo število vernikov, ki so prejeli velikonočno sv. obhajilo. — Imeli smo tudi procesijo z Najsvetejšim iz cerkve na prosto, ki je bila nad vse lepa. Naprej križ, za njim je svirala slovenska godba iz Brunssuma. Potem je sledila dolga vrsta naše izseljenke mladine, katero nam je lepo uvrstil tajnik Zveze društev sv. Barbare g. Selič. Za mladino so bili v dolgi vrsti sami možje, med njimi zastave društev sv. Barbare iz Heerlerheide, iz Brunssuma, Lutterade, Speckholzerheide in iz Hoensbroeka. Tem so sledili pevci in pevke iz Eygelshofen-Chevremonta pod vodstvom g. dirigenta Belinca, ki so prepevali velikonočne pesmi. Sedaj so stopali predsedniki društev sv. Barbare z gorečimi svečami, potem ministranti in duhovščina z Najsvetejšim. Tem pa je sledila nepregledna vrsta naših žen in deklet. Veličasten je bil pogled na ta lep sprevod. Ni ga bilo med nami, da bi se mu ne bila utrnila solza v očeh, saj nam je ta lepa velikonočna slavnost dala zopet novih moči na pot v vsakdanje življenje težav in križev, ki jih imamo dandanes v tujini več nego doma. Po končanih slovesnostih smo še pred cerkvijo drug drugemu voščili vesele velikonočne praznike, nakar smo posedli v pripravljene avtobuse, ki so nas zopet odpeljali v naše domove, razkropljene po deželi črnega dijamenta. Zahvaljujemo se izseljenci iz srca našima duhovnikoma g. Oberžanu in p. Theotimu, slovenski godbi iz Brunssuma, pevskemu društvu »Zvon« iz Heerlerheide, pevskemu društvu Eygelshofen-Chevremont, dalje odboru naše Zveze in vsem društvom sv. Barbare v Holandiji, za njihovo veliko požrtvovalnost pri delu za naše izseljence v Holandiji. — Izseljenec.

Peter Rešetar rešetari.

Vse je samo kšeft! Toliko lepih besed o miru še nikdar nismo slišali od velikih državnikov kot letos. Zato pa tudi ni še nikdar tako cvetela trgovina z orožjem in strelivom, kakor letos. Ali niso bili vsi ti govori samo kulise, da nismo istočasno gledali, kako ena država drugo oborožuje, za denar seveda! Vojaški proračuni so letos v vseh državah veliko večji kot lani. Za gotove ljudi je vojska kšeft. Saj poznate ono narodno prislovico: Lepo je za domovino umreti, še lepše je za domovino živeti, a najlepše je za domovino lifrovati!

Knofe šteje: bi, ne bi! Francoski zunanji minister Laval je ves pretekli teden štel gumbe na telovniku: bi šel v Rusijo, ali ne bi šel v Rusijo. Enkrat je začel šteti z bi in je prišel do kraja z ne bi. Potem pa se je odločil začeti z ne bi, pa je prišel do kraja z bi. Rusi so ga spravili iz zadrež: Porezali so rru gumbe in še izpraznili francosko državno denarnico, da bodo sedaj s francoskim denarjem popravljali železnice.

Turki pred Dunajem — Italijani na Dunaju! Svoj čas, bilo je pred več stoletji, se je vsa

Evropa tresla, ker je šel glas naokrog: Turki so pred Dunajem. Takrat je Evropo rešila Poljska. Sedaj gre po vsej Evropi še hujša novica: Italijani na Dunaju! In zopet je Poljska, ki bo Evropo lahko rešila. Sedaj se je tudi dognalo, zakaj Turki niso mogli na Dunaj, dočim so Italijani lahko prišli: Kdor gre na Dunaj, mora pustiti trebuh zunaj. Turki so silno trebušasti, Lahi pa so kakor makaroni. Pri vsej tej žalostni zadevi pa so največ krivi Dunajčani, ki so pred Turki znali vrata zapreti, pred Italijani pa so jih še posebej odprli. Še bodo jedli trdo polento!

Doma.

Zadnji teden na dopustu. Peter Rešetar je zadnji teden bil na dopustu, kjer se je kuriral.

Poslednje vesti. Maršal Pilsudski umrl.

V nedeljo dne 12. maja je umrl v Varšavi povojni vladar Poljske — maršal Jožef Pilsudski. Podlegel je v 68. letu raku v želodcu ter na jetrah. V soboto dne 11. maja je prejel zakramente za umirajoče. Smrtni boj je trajal v nedeljo pet ur. Prvi list, ki je smel objaviti smrt maršala, je bil varšavski dnevnik »Robotnik«, katerega je ustanovil Pilsudski l. 1895 kot član poljske socialdemokratske stranke. Kmalu po smrti so se poklonili mrtvemu truplu generala, ministrski svet in državni velepodstojanstveniki. Vsa Poljska se je zavila v črne zastave, nehale so vse zabave in inozemske države so začele pošiljati žalne brzojavke.

Vlada je postavila za vrhovnega inšpektora vojske, katero mesto je zavzemal pokojni maršal, generalu Edvardu Ridzsmiglu, ki je bil eden najožjih sodelavcev rajnega.

Maršal Pilsudski je po zatrdilu vladnih krogov zapustil poleg zasebne tudi politično oporoko.

V zasebni oporoki je odredil, da se pokoplje njegovo srce v grobu njegove matere. V znak njegove ljubezni do znanosti je podaril svoje možgane varšavski zdravniški visoki šoli v znanstvene namene. Njegovo truplo bo pokopano na krakovskem pokopališču, kjer so grobnice starih poljskih kraljev.

V politični oporoki je ostavljal za desetletja politične smernice, katere je tekom življenja sam ustvarjal in izvajal.

Iz življenja rajnega maršala.

Jožef Pilsudski se je rodil 5. decembra 1867 na Litvi kot potomec litvinskega plemiškega rodu. Gimnazijo je končal v Kovnu in pozneje je bil vpisan na zdravniški visoki šoli v Harkowu. Kot mlad visokošolec je zašel med protiruske revolucionarje in je moral za pet let v Sibirijo v prognanstvo. Po vrnitvi iz Sibirije je bil soustanovitelj poljske socialdemokratske stranke, za katero je izdajal zgoraj omenjeni list. Radi političnega delovanja so ga zaprli v Varšavi, ga poslali od tam v Petrograd, odkoder je pobegnil v inozemstvo, kjer je začel odkrit boj proti Rusiji.

Rajni je bil ustanovitelj znanih poljskih legij, s katerimi se je boril v svetovni vojni na avstrijski strani. Ko se je izrekel proti poljski vojski v okviru Pruske, so aretirali Prus leta 1917 njega in vso poljsko vlado ter ju zaprli v trdnjavi Magdeburg.

Oktober 1918 se je osnovala v Lublinu narodna vlada in je postal Pilsudski po vrnitvi iz Prusije diktator, načelnik vojske in države. Ustvaril je veliko Poljsko in jo ubranil proti ruskim sovjetom in napram notrajnim sovra-

žnikom. Osvobodil je Poljsko, pod njim so ji bile določene meje in poljski sejm ali parlament mu je dal najvišje priznanje, »da se je izkazal zaslužnega za domovino«.

Zapušča ženo in dve hčerki.

S Pilsudskim lega v grob eden največjih Poljakov in povojnih evropskih državnikov.

Politične novice.

Predsednik pruske vlade general Göring bo posetil dne 24. maja Beograd in od tam se bo podal v Dubrovnik na letovišče.

Domače novice.

Visokošolec in ponesrečenec na Turncu — umrl. Med novicami poročamo, da je nevarno ponesrečil na Turncu pri Šmarni gori visokošolec Svetozar Likar, katerega so prepeljali v ljubljansko bolnico, kjer je 13. maja podlegel poškodbam.

Smrtna nesreča delavca. V Dolnji Lendavi v Eppingerjevi opekarni je zgrabila transmisija 25letnega delavca Štefana Eka, ga potegnila med kolesje, kjer ga je popolnoma zmlelo.

Gospodarsko poslopje je pogorelo v Podovju pri Račah posestniku Simonu Faležu.

Obsodba. Šef mariborske tehnične in terenske poštne sekcije g. Ivan Bračko je bil v Mariboru 13. maja obsojen radi večjih poneverb na štiri leta robije. Zagovornika obsojenega sta vložila revizijo in priziv. Obtoženca so odpeljali po razglasitvi sodbe v preiskovalni zapor.

Praznik Marije Pomočnice na Rakovniku v Ljubljani bodo letos slovesno obhajali v nedeljo dne 26. maja. Na predvečer ob pol osmih je pred Marijinim svetiščem evharistična akademija (orkester, petje, prizori: Pastirček Pasha, Zadnja večerja). Po akademiji procesija s svečkami, nato govor, pete litanije in blagoslov. Od 11. do 12. uri ponoči molitvena ura pred Najsvetejšim z govorom. Svetišče bo od zunaj lepo razsvetljeno in vso noč odprto. — V nedeljo: Prva sv. maša ob 4. uri, zadnja pa ob pol 12. uri. Ob pol 10. uri govor in slovesna sv. maša, nato shod salezijanskega sotrudstva. Popoldne ob pol štirih govor v cerkvi, nato slovesna procesija s kipom Marije Pomočnice. Zvečer zopet razsvetljava svetišča. Vljudno vabljenje vse okoliške Marijine družbe (z zastavo), narodne noše in belooblečeni otroci. Po Mariji k našemu evharističnemu Kralju!

O bolnišnicah in bolniških pristojbinah je izšla posebna knjižica v zbirki »Knjižnica Slovenskega gospodarja«. Vsa navodila, ki jih potrebujejo domači bolnika, vse predpise, ki so potrebni za sprejem, za operacijo, vse olajšave glede plačila in obveznosti plačila se nahajajo v tej knjižici skupno zbrani. Vsakdo, ki je v bolnišnici, ali ima koga v bolnišnici, si bo s to knjigo prihranil marsikatero neprijetnost in izdatke. Knjižica stan 5 Din, za naročnike »Slovenskega gospodarja« pa samo polovico, to je Din 2.50.

Dopisi in prireditve.

Cirkovce. V nedeljo dne 19. maja proslavi gasilska četa Mihovce-Dragonja vas, občina Cirkovce, 10letnico svojega obstoja. Dopoldan se vrši ob pol desetih sv. maša v podružnici sv. Antona v Mišvcah, katere se udeležijo gasilci sosednih čet. Ob treh popoldne pa bo na vrtu gostilničar, Antona Fras velika tombola s krasnimi dobitek, na katero ste vsi povabljeni od blizu in daleč!

Razkrižje. Dne 18. maja ob 8. uri zvečer igrajo pred cerkvijo igralci iz Veržeja lepo versko igro »Slehnernik«. Vstopnice se dobijo v zavodu sv. Ivana. Vljudno vabi vodstvo.

Kapela pri Radencih. Od 5. do 12. majnika smo imeli pri Kapeli lepo slovesnost: sv. misijon, ki so ga vodili č. gg. misijonarji iz Celja. Bati se je bilo, da bo lepo vreme ljudi zadrževalo pri poljskem delu, a obisk v cerkvi je od dne do dne naraščal, zanimanje je bilo vedno večje, da je bila cerkev vsak dan zjutraj in popoldne polna vernikov, ki so se zavedali pomena besed Gospodovih: »Iščite najprej božje kraljestvo, vse drugo vam bo navrženo.« Posebno ganljivo je bilo v petek popoldne pri takozvani spravi, ki je vse udeležence do solz ganila. Tukaj se je videlo, kako globoko gane človeka, ki ima še količkaj čutečega srca, sprava z Bogom in sprava z bližnjim, ki je tudi pogoj srčnega miru, sreče, veselja in zadovoljnosti. Ganljivo je bilo zlasti tudi v nedeljo zjutraj skupno sv. obhajilo, ko se je v nabito polni cerkvi vse dvignilo in pristopalo k mizi Gospodovi. To je dan, ki ga je naredil Gospod, veselje za božje Srce, veselje za vernike. Popoldne je bila za sklep sv. misijona procesija z Najsvetejšim, katere se je udeležila ogromna množica vernikov, kakor na praznik sv. Rešnjega Telesa, Bog bodi zahvaljen za tolike milosti, ki nam jih je delil ob času sv. misijona, iskrena hvala tudi č. gg. misijonarjem za njihov trud in naporno delo, katero naj jim Vsemogočni poplača zlasti s tem, da bi sv. misijon pri Kapeli obrodil stoter stalen sad. Na nas vernikov pa je leželo, da se bo to zgodilo, če bomo lepe nauke, ki smo jih slišali, ohranili globoko v srcu, jih večkrat premišljevali in se po njih ravnali. — Pri tej priliki tudi naših dragih rajnkah nismo pozabili, v pondeljek po končanem misijonu je bila za nje sv. maša, pri kateri je obilno število vernikov darovalo sv. obhajilo za svoje drage, po sv. maši pa smo se v procesiji podali na pokopališče, kjer so se izvršile molitve za nje, s čim se je misijonsko delo zaključilo.

Radna pri Sevnici. Običajni praznik Marije Pomočnice na Radni in letni shod bo letos v nedeljo dne 26. maja. Ob 7. uri skupno sv. obhajilo za mladino. Ob pol desetih pridiga in slovesna služba božja na prostem, nato shod za sotrudništvo. Popoldne govor, procesija s kipom Matere Pomočnice, blagoslov in slednjič akademija v čast Materi božji. Ljudsko petje spremlja salezijanska mladinska godba.

Knjižnica »Slov. gospodarja«.

1. Zemljiška knjiga, 5 Din.
2. Kako si sam izračunam davek, 4 Din.
3. Zaščita kmetov v Jugoslaviji, 5 Din.
4. Predpisi o cestah in prometu, 14 Din.
5. Zakon o volitvah narodnih poslanec, 8 Din.
6. O bolnišnicah in bolniških pristojb., 5 Din.

Naročniki »Slovenskega gospodarja« plačajo samo polovico!

Posestvo, arondirano, 12 orolov, prodam za 40 tisoč Din. Jaut, Sv. Rupert v Sl. g. 535

Kuharica za vsa hišna dela, poštna in zdrava, se sprejme k mali družini. Kovačič, Maribor, Slovenska ulica 10. 534

Posestvo se da v najem ali se proda. Naslov: Mariborska cesta 9, Sv. Lenart v Sl. g. 532

Vinogradnikom in hmeljarjem

priporoča proti peronospori in oidiju preskušeno sredstvo **Sulikoll** mesto žvepljanja 533

Ant. Umek, trgovec, Brežice

Karl May:

Zaklad v Srebrnem jezeru.

(Dalje.)

Škoda, da ni vzel tudi kladiva s seboj, je pomišljal. Spet je prižgal vžigalico in posvetil pa našel kup kamenja, kakor ga vsaka ladja vzame s seboj za obtežilo, če ima premalo tovara. Poiskal si je priročen kamen in nabijal z njim tako dolgo po svedru, da mu je brizgnila voda po roki. Ko je izdril sveder, je planil v ladjo močen curek. Brž se je umaknil, pohitel k prvi luknji, prebil tudi njo in zbežal. Voda je drla v podladje z močnim šumom, ki pa ga, prav kakor tudi nabijanja, nihče ni slišal, uglasilo ga je ropotanje stroja. Na stopnicah je sveder zavrnel. Čemu bi ga naj tudi nosil s seboj? Preden bi ga našli, je bil s tovariši že kdo ve kje daleč zunaj na preriji.

Hlastno so ga izpraševali trampi, kako mu je uspelo. Pomiril jih je z ugodnim poročilom in se odpravil h kabini inženjerja.

Jedilnica in kadilna soba sta ležali druga ob drugi na krnu, na desni in levi salonov so bile kabine, vsaka je imela svoj vhod v jedilnico. V zunanjih stenah so bila precej velika okna, zagrnjena tisto noč z gazovino. Med kabinami in ladijsko ograjo je bil ozek hodnik.

Kabine s številkami ena do pet so ležale na levi strani ladje, kabina številka ena je bila prva na levi, na oglu kajute je ležala. Cornel je legel in se previdno plazil po krovu, trdo ob ograji in na robu ladje, da bi ga ne opazil službujoči častnik. Srečno je prispel pod okno.

Rahel svit je sijal iz kabine. Cornel je tiho zaklel. Ali je Buttler še bedel —?

Pa tudi iz drugih kabin je svetila luč. Najbrž nočna, varnostna luč, si je mislil. Buttler je lahko vkljub luči spal. Morebiti mu je svetiljka še olajšala delo —.

Vzel je nož, se vzravnaval trdo ob steni do okna in previdno prerezal gazovino. Pa okno je bilo še posebej zastrto. Odgrnil je zastor — in bi bil od samega veselja skoraj zavrnil.

Ob levi steni kabine je stala postelja, nad njo je visela rdeče zastrta luč. V postelji je ležal inženjer, obrnjen k steni, ni se genil, — gotovo je spal. Na stolu je ležala njegova obleka, na mizici ob desni steni pa njegova ura, denarnica in — bowieknife.

Ugodnejši skoraj ni mogel biti položaj.

Cornel je iztegnil roko skozi okno, dosegel mizico, vzel nož pa pustil vse drugo. Preiskal ga je, ali je pravi. Ročaj se je dal odviti —. Zadostovalo mu je, pravi nož je bil.

»Gladko se je posrečilo —!« je šepetal. »Sicer bi bil moral zlesti k njemu v kabino in ga zadaviti —.«

Poslušal je.

Nič se ni genilo na krovu, niso ga opazili. Vtaknil je nož za pas, legel in zlezal nazaj, odkoder je prišel. Spotoma je slučajno pogledal na levo in zdelo se mu je, da vidi v temi dve svetlikajoči se točki, ki sta pa takoj spet izginili. Oči so bile —. Poznal je tako svetlikanje, dovolj dolgo se je že klatil po divjem zapadu, vedel je, da se živalim in tudi ljudem svetijo oči v temi, vedel pa tudi, da je tako svetlikanje nevarno, da pomeni sovražnika, ki zalezuje —.

Rahlo, pa krepko se je pognal naprej in se zavalil na stran. Tisti, ki ga je opazoval, bi se pognal na kraj, kjer ga je trenutek prej videl, in bi ga zgrešil.

In ni se zmotil. Na kraju, kjer je videl oči, je zaprotopalo, kot da je nekdo skočil. Službujoči častnik je pristopil.

»Kdo je?«

»Jaz, Veliki medved.«

»A — Indijanec? Zakaj ne spiš?«

»Tule se je plazil človek, videl sem ga, zbežal mi je. Nič dobrega ne kani.«

»Kam je zbežal?«

»Naprej tja, kjer spi cornel s svojimi ljudmi. Najbrž je bil cornel sam, ki se je tod plazil.«

»Pshaw —! Čemu bi se naj bil plazil —? Lezi in ne moti nas!«

»Legel bom. Pa kriv ne bom, če se je kaj zgodilo!«

Častnik je vlekel na uho, pa nič se ni genilo. Pomiril se je, najbrž, si je mislil, da se je rdečkar zmotil.

Ura ali kaj je minila, ko ga je poklicala straža.

»Sir,« je dejal mož na prednjem krovu, »ne vem, kaj je, pa ladja se pogreza —. Voda ob zunanji steni se dviga —.«

»Neumnost —!« se je smejal častnik.

»Pa sami pogledjte!«

Častnik se je sklonil čez ograjo, pogledal in besede ni rekel. Skočil je v kapitanovo kabino.

Črez dve minuti sta oba prihitela na krov in posvetila črez ograjo. Še več luči sta prižgala in zlezla v medkrovje. Trampi so se umaknili in se porazdelili po vsem krovu. Kmalu nato je prihitel kapitan spet na krov in z dolgimi koraki stopil h krmarju.

Cornel je ostro opazoval položaj.

»Noče vznemiriti potnikov —! Ampak videli bode, pristali bomo!«

In prav je povedal.

Tiho je zbudil častnik delavce in mornarje, ladja je krenila k bregu. Brez vsakršnega nenavadnega ropota pa le ni šlo, krovski potniki so se zbudili in tudi iz kabin so prihiteli ljudje.

»Kaj se je zgodilo?« so križem popraševali. »Zakaj plovemo k bregu —? Ali je že Fort Gibson blizu?«

»Nič ni, gospoda, nobene nevarnosti ni!« jih je miril kapitan. »Nekaj vode je vdrlo v podladje, izčrpati jo bo treba. Pristali bomo. Koogar je strah, lahko gre medtem na suho.«

Pa s svojimi pomirljivimi besedami je dosegel vprav nasprotno, kar je nameraval. Potniki so kričali, zahtevali rešilne pasove, silili z ladje, še več se jih je prebudilo, krov se je napolnil, napol oblečeni so letali ljudje okoli, drugi so hiteli, da pograbbijo najpotrebnejše, ladja da se potaplja, v nekaj minutah se bo potopila, so kričali, eni so že kar silili v vodo. Zaman je vpil kapitan.

V svitu luči se je pojavil visoki breg, ladja se je zaokrenila, legla k bregu, sidrske verige so zaropotale, obstali so. Ladijski mostiči so padli, vse je vrelo črez nje in prvi so bili seveda trampi. Nemudoma so izginili v temi.

Na krovu so razen častnikov in moštva ostali samo Old Firehand, Črni Tom, Droll in Veliki medved. Old Firehand je stopil v podladje, da pogleda po vodi. Ko se je vračal, je imel v rokah debel sveder.

»Sir,« je vprašal kapitana, ki je nadzoroval delo pri sesaljках. »Kam spada tale sveder?«

»Tjale v omaro za orodje,« je dejal eden uslužbencev. »Kje ste ga našli?«

»Na stopnicah.«

»Čudno —! Še sinoči sem ga videl v omari —.«

»Konica je upognjena —! Na čem drugem bi se bil tale sveder upognil, če ne na pločevini, ki pokriva ladijski trup pod vodo! Stavil bi ne vem kaj, da je nekdo ladjo navrtal —!«

Njegove besede so delovale porazno. V podladje se ni dalo priti, bilo je polno vode, pa Old Firehandova ugotovitev jim je bila vkljub temu popolnoma verjetna.

Še boj pa jih je potrdil inženjer. Spravil je predvsem ženo in hčerko na suho pa se vrnil v kabino, da odnese še prtljago. Pa že črez nekaj minut je prihitel nazaj na krov in kričal:

»Okradli so me —! Devet tisoč dolarjev —! Nekdo je prerezal gazovino in mi jih odnesel z mizice —!«

(Dalje sledi.)

Deset tisoč let stara pečenka.

Nedavno se je vrnila v Stockholmu ekspedicija, ki se je deljčasa mudila v severni Sibiriji pod vodstvom prof. Lindbergha. Ta ekspedicija je našla v bližini Tajge ostanke mamuta, kateri so bili izredno dobro ohranjeni, ker so pač ležali pod težkim ledom. Kos mesa, pokritega z ledom, je prinesla sibiriska ekspedicija seboj v Stockholm. Razni zdravniki so dokazali, da je mesto užitno. Na čast ekspediciji je bil prirejen slavnosten banket, na katerem so jedli povabljeni tudi praštaro mamutovo meso. Oni, ki so ga poskusili, so se izjavili, da je zelo tečno in da jim je žal, da je Sibirija tako daleč s svojim tako zelo okusnim mamutom.

Rekord v žeji.

Kakor je ugotovil slavni angleški raziskovalec Green, vzdržel kalaharijski Bušmani žejo izredno dolgo. Pri enem izmed Bušmanov je raziskovalec opazoval tako visoko vztrajnost, da se mu je zdel siten odpor kot nekaj čudež; 6 dni je vzdržal brez vode, da sirsavno je solnce tako močno pripekalo, da je globoko izsušilo puščavska tla. Domačini v tem kraju ne vzdržijo celodnevnega korakanja po prostem, ampak se zagrebejo kar v senco grmičevja. Če pa jih zadene le prehuda žeja, tedaj si izkopljejo v pesku male jamice, iz katerih vedo priskrati kapljico za kapljico vlage, katera jim uteši žejo. Pa to šele po več dnevih. Najbolj čudovito pri vsem tem pa je to, da zmorejo zdržati Bušmani žejo dneve in dneve brez posebnih telesnih težav. Noben drugi narod ne bi na primer v tem kraju zdržal žeje več kot dva dneva. Bušmani so torej rekorderji v potrpljenju žeje, v čimer jih ne bo nihče dosegel.

MALA OZNANILA

Cenik malim oglasom.

Vsaka beseda v malim oglasu stane Din 1.— (Prekliki, Poslano, Izjave pa Din 2.— za besedo.) Davek se zaračunava posebej do velikosti 20 cm² Din 1.—, do velikosti 50 cm² Din 2.50. Kdor inserira tako, da ne pove svojega naslova, ampak mora zbirati uprava lista prijave, doplača še Din 5.—. Mal: oglasi se morajo brezizjemno plačati naprej, sicer se ne objavi. Kdor hoče odgovor ali naslov iz malih inseratov, mora priložiti znamko za Din 2.—, sicer se ne odgovarja.

Iščem službo hlapca. Naslov v upravi našega lista. 517

Moški, 45 let star, želi službe hlapca ali gospodarja. Več ustmeno. Naslov v upravi našega lista. 515

Manjše posestvo v bližini Maribora se kupi. Ponudbe na upravo lista pod »50.000«. 520

Hiše iz ilovice izdeluje poceni: Horvat, Spodnji Duplek, Vurberg. 523

Prodajam ali zamenjam devet oralov posestva za štiri. Bergles, Nezbiše, Pristava. 524

Majhno posestvo prodajam. Franc Roškar, Hajdoše, Ptuj. 528

Iščem posojilo 50.000 Din na prvo mesto ali dosmrtno oskrbo. Sedanja vrednost nove hiše 95.000 Din v manjšem mestu. Naslov v upravi lista. 526

Gospodinj, poskusite Servitor vato za čiščenje vseh metalov. Ne onesnaži, je izdatnejša in poceni ter ne razjeda. Dobi se v vsaki trgovini. 529

Moskalus jajca so strup za mole in mrčesa, neškodljiva pa za ljudi in domače živali. Čena Din 8.— pri: Voršič, Vrbanova ulica 19, Maribor. 530

Hranilne knjižice vseh hranilnic in bank prodajate najbolje potom Bančno-kom. zavoda v Mariboru, Aleksandrova cesta 40. Za odgovor 3 Din znamk. 485

V Novi Starinarni v Mariboru, Koroška cesta 3, dobite od sedaj naprej veliko ostankov belega platna, cajga, svile, flanela, delena, volnato blago, žepne robce, oxford za srajce od 5 Din, belo platno od 5 Din, barhehta. Ostanki plavega platna za moške, predpasnike, čevlje, obleke in drugo. 531

Elegantni in varčni

gospodje si naročijo svoje obleke direktno v tovarni, kjer je izbira ogromna in cene letos zopet zelo znižane: hlačevinasta obleka Din 210, obleka iz meltona Din 270, iz kamgarna Din 310, trenchcoat Din 580, »Hubertus« plašč Din 300, gumi plašč Din 215, fantovski pralni kostum Din 50, ševjot kostum Din 130, fantoska kamgarn obleka Din 180 itd. 235

TRGOVSKI · DOM
Sternecki
TOVARNA · PERILA · IN · OBLEK

Celje št. 24.

Zahtevajte veliki, novi ilustrirani cenik in vzorce, katere dobite brezplačno.

Prvovrstni jabolčnik in hruškovec se toči od 5 litrov naprej po 2 in 3 Din na posestvu Marin, Počehova pri Mariboru. 521

Pozor, kmetoval! Ker je kmet revež, razprodajam pod lasno ceno »patentne brzoklepalnike« z nožnim pogonom, dokler še imam zalogo, po 150 Din. Krajnc Ivan, Tezno pri Mariboru, Gregorčičeva ulica 4. 501

Posnemalnike, brzoparilnike na obročna odplačila pri »Tehna«, Ljubljana, Mestni trg šte. 25. Sprejmemo potnike! 386

Mostin esenca za izdelovanje dobre in zdrave domače pijače priporoča drogerija Kanc-Wolfram, Maribor, Gosposka ulica 33. 405

Vabilo na 25. redni občni zbor Živinorejske zadruga za Tolsti vrh in okolico, r. z. z. n. z., ki se bo vršil v nedeljo dne 26. maja 1935, ob pol tretji uri popoldne, pri Blatniku na Dobrijah s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1934. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Slučajnosti. — Ako bi ob navedeni uri občni zbor ne bil sklepčen, se vrši pol ure pozneje na istem mestu in pri istem dnevnem redu drugi občni zbor, ki veljavno sklepa ne glede na število navzočih članov. — Načelstvo. 516

Tudi birmancu privoščite dobro uro od urarja I. Jana, Maribor, Grajski trg.

Hranilnica in posejlnica Sv. Anton v Slov. g. raznanja, da se vrši občni zbor dne 30. maja 1935, ob treh popoldne, v posejlničnih prostorih. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Pregled in odobritev računov iz leta 1934. 3. Volitev nadzorstva. 4. Slučajnosti. Ako bi ob določeni uri ne bilo zadostno število članov, se vrši pol ure pozneje, na istem mestu in z istim sporedom, pri vsakem številu članov. — Načelstvo. 527

ZA BIRMO
kupite najcenejšo manufakturo za deklice in dečke pri M. Gajšek v Mariboru, Glavni trg 1 (poč veliko kavarno). Svila od 10 Din naprej.

Vsi, ki potujete, ne pozabite na novi vozni red!

Vozni red v lepi žepni izdaji stane samo 2 Din (po pošti je poslani naprej D 2.50 v znamkah). Preprodajalci dobijo primeren popust. Naročila sprejema: TISKARNA SV. CIRILA, MARIBOR.

VSAK PREVDAREN SLOVENSKI GOSPODAR ZAVARUJE SEBE, SVOJCE IN SVOJE IMETJE LE PRI VZAJEMNI ZAVAROVALNICI V LJUBLJANI

PODRUZNICA: CELJE palača Ljudske posojilnice. GL. ZASTOPSTVO: MARIBOR Loška ulica 10

KRAJEVNI ZASTOPNIKI V VSAKI FARI!

Pomnite!

1.-11. junij 1935

XV. VELESEJEM V LJUBLJANI
PREGLED DOMAČE PRODUKCIJE

Posebne razstave:

Gasilska razstava.

Modna revija — gospodinjstvo.

Salon avtomobilov.

Pohištvo.

Male živali.

Polovični voznja na železnici, parobrodi in avijonih.

Razstavišče obsega 40.000 m².

Kmetovalci, oglejte si zalogo:

orodja, nosilcev, železa, cementa, apna in vsega var potrebnega železja. —

Dobra postrežba, nizke cene. 370

Pinter & Lenard, Maribor

Naznanjam p. t. občinstvu, da sem odprla v Vetrinjski ulici 7 predtiskarijo najnovejših vzorcev za vsa ročna dela. Nadalje prevzamem vsa robljenja z najboljšo izdelavo. — Priporoča se: Herta Aplenc. 522

Najboljše Vulkan kose, kakor tudi vsakovrstno železnino, apno, cement, dobite po zmernih cenah v staroznani trgovini železa Vincenca Kūhar nasl. Alfons Meuz, Maribor, pri frančiškanski cerkvi. 497

Za mesec junij!

Kipe presv. Srca Jezusovega dobite po najugodnejši ceni v naših prodajalnah:

velikost cm	17	20	25	30	30	35
-------------	----	----	----	----	----	----

cena Din	36.—	44.—	56.—	62.—	82.—	94.—
----------	------	------	------	------	------	------

velikost cm	37	40	42	50	75	100
-------------	----	----	----	----	----	-----

cena Din	102.—	120.—	115.—	250.—	400.—	1720.—	2150.—
----------	-------	-------	-------	-------	-------	--------	--------

Srce Jezusovo z razpetimi rokami:

velikost cm	22	25	30	40
-------------	----	----	----	----

cena Din	100.—	120.—	160.—	280.—
----------	-------	-------	-------	-------

Kdor ne more kupiti kipa, si naj nabavi primerno lepo sliko. —

Cene slikam:

velikost cm	19×26	24×34	32×42	39×51	47×63	54×73
-------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

cena Din	2.75	4.50	8.—	13.—	20.—	26.—
----------	------	------	-----	------	------	------

Vse nabožne predmete kupujte pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru in Ptuj.

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor

v lastni novi palači na oglu Gosposke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnoštajerska hranilnica.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

Naši javnosti!

Vse, kar dobimo gotovine iz starih posojil, izplačujemo vlagateljem s starimi vlogami v enakih zneskih. Upamo, da se bodo te razmere kedaj zboljšale.

Vse nove vloge imamo stalno razpoložljive. Vsak vlagatelj, ki na novo vloga, lahko dobi od nove vloge vsaki dan vso svoto nazaj. Teh vlog imamo preko 1,500.000 Din.

Ves denar, pri nas naložen, je popolnoma varen. Naše naložbe pri 15 denarnih zavodih ne bodo utrpeli nikake škode, vsa naša posojila so zavarovana s hipotekami. Poleg tega imamo lasne milijonske rezerve, če bi tudi kaka izguba kje nastala, in konečno jamči za varnost vlog v znesku 55,000.000 Din 4675 članov s premoženjem okrog 500.000.000 Din.

Z našimi hranilnimi knjižicami se ne trguje, vsak zahteva za nje celotno svoto.

Ne nasedajte ljudem, ki se zastonj trudijo, da bi z lažmi omajali zaupanje javnosti napram našemu zavodu.

Če tudi ne moremo sami v celoti kljubovati svetovni gospodarski in domači denarni krizi, vendar pa smo v moči kljubovati ji tako, da bodo naši vlagatelji obvarovani vsake škode.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru.